

HAFTALIK SİYASİ GAZETE

SOSYALİST CUMHURİYET

SAYI: 256 / 1 Kasım 2022 - 5 TL

Bornova Anadolu Lisesi
öğrencilerinden imza
kampanyası

S.16

BAŞYAZI

**Yeni bir
Cumhuriyet**

Sayfa 3

PUSULA

**İstibdat mı?
Vesayet mi?**

Sayfa 10

**YALANA, TALANA,
YOBAZA
ARTIK
YETER!**

“Türkiye’nin Yüzyılı” Diyerek Cumhuriyet’le Hesaplaşmaya Devam

“**AKP’li Cumhurbaşkanı Tayyip Erdoğan’ın tek konuşmacı olduğu etkinlikte Cumhuriyet’in ikinci yüzyılı ile ilgili vurgular yapılsa da asıl meselenin Türkiye’nin geleceğinden ziyade AKP iktidarının kendi geleceğini garanti altına alma arayışı olduğu görülmüştür. Bununla birlikte AKP’nin bu yeni açılımının Cumhuriyet karşıtı bir noktada durduğu da açıktır.**

Erdoğan’ın yaptığı bir buçuk saatlik konuşmanın bir noktasında kullandığı şu ifade aslında toplantının ruhunu özetlemesi açısından yeterli görünüyor: “Gelin, Türkiye yüzyılında ülkemizi,

bir asırdır enerjimizi yiyip tüketen her türlü taassuptan arındırıp siyasetin eksenini emek ve eser üzerine yeniden kuralım.” Sanki yirmi yıldır iktidarda olan AKP değilmiş gibi yapılan bu değerlendirmenin arka planında ise Cumhuriyet’in yüz yıllık tarihi ile derin bir hesaplaşma olduğu açıktır. “Yüz yıllık parantezi kapatmak” ya da “Zulüm 1923’te başladı” yaklaşımlarının Tayyip Erdoğan’ın içinden geldiği siyasal İslamcı harekete ait olduğu bütün toplum tarafından bilinmektedir. Erdoğan Türkiye Yüzyılı diyerek aslında Cumhuriyet’le hesaplaşma adımını yeni bir boyuta taşıyacağını göstermiş bulunmaktadır.

Toplantının günler öncesinde AKP’li Mahir Ünal’ın Cumhuriyet’in kuruluşuna dair yaptığı yorum aslında bunların bir belirteci olarak görülebilir. Türkiye Yüzyılı toplantısında ise Atatürk’ün anılması ya da Cumhuriyet kavramının ifade edilmesi ise göstermelik bir şekilde olmuştur. Toplantının

ruhu Cumhuriyet’in ileriye taşınmasından daha çok, 2000 yılında başlayan yeni yüzyılın içinde Türkiye’nin 2023’te başlayacak yüzyılı ve AKP’nin seçim yatırımlarına endekli şekildedir.

Bununla birlikte AKP’nin güncel siyasi başlıkları arasında yer alan Anayasa’nın iki maddesinde yapılması planlanan değişikliğe böylesi bir toplantıda yer verilmesi ise toplantının laiklik başlığı çerçevesindeki yaklaşımını göstermektedir. Anayasa’da türban ile ilgili AKP tarafından gündeme getirilecek olan değişiklik kılık kıyafet özgürlüğüne dair bir yaklaşımdan ziyade AKP’nin siyasi ajandasının ortaya çıkmasından başka bir şey olmamıştır. Dolayısıyla AKP’nin Türkiye’ye biçtiği yeni yüzyıl laikliği ve dolayısıyla Cumhuriyet’i karşısına almaya devam edecektir.

“Türkiye’nin Yüzyılı” Diyerek Seçim Yatırımı Yapmak

Toplantının öncesinde muhalif bilinen gazetecilerin davet edilmesiyle yapılmaya çalışılan reklam kampanyasını bir tarafa bırakırsak; Erdoğan’ın toplantıda yeni Anayasa, Kanal İstanbul, güncel Anayasa değişiklikleri gibi tartışmalı başlıklara yer

vermesi meselenin Türkiye’nin geleceği olmaktan ziyade AKP’nin geleceği olduğunu ortaya çıkarmıştır. Toplantıda bahsedilen başlıklar sermayenin geleceği için Türkiye’nin biçimlendirilmesinden ibaret gibi görünmektedir.

Benzeri şekilde kutuplaşmadan ziyade katılıma vurgu yapan Erdoğan’ın konuşmasında muhalefete yüklenmesi ise yapılmaya çalışılan açılımın yıldızlarını dökmüştür. “Gelin, Türkiye yüzyılında demokrasimizi, katılımcı demokratik bir Cumhuriyet kimliğiyle taçlandıralım” diyen Erdoğan’ın demokrasiden ne anladığını görmek için son yirmi yıllık pratiğine bakmak yeterli olsa gerektir. Bugün sermaye için, tarikatlar için, tek adam rejiminin bekası, emperyalistler için Türkiye’nin gelecek yüz yılının tasarlanması, geçmiş tüm birikimi reddetmek anlamına gelmektedir. Bunun AKP gibi Cumhuriyet düşmanı bir iktidara nasip olması ise şaşırtıcı görülmemelidir.

Yeni Ülke Dergisinin 19. Sayısı Çıktı!
Dergimizin bu ayki dosya konusu:
LAİK, BAĞIMSIZ
KAMUCU BİR
CUMHURİYET

19. Sayı
Çıktı

Kitapçılarda, İnternet Satış Sitelerinde

Yeni bir Cumhuriyet!

Cumhuriyet'in 100. yılının arifesinde ve ülkenin geleceğinde önemli bir yer tutacak olan seçimler öncesi kutlanan 99. yıldönümü, düzen siyasetinde yeni bir döneme işaret etmektedir. Bugünkü siyasal düzen, bütün aktörleriyle, Cumhuriyet'in 100. yılını yeni bir zemin olarak görmektedir. 100. yılı, AKP "Türkiye Yüzyılı", CHP "Türkiye'yi İkinci Yüzyıla taşıyacağız" sözleriyle karşılama yarışındalar. Cumhuriyet'in 100. yılı, neredeyse siyasetin bütün aktörlerini "yeni Türkiye" zemininde yan yana getirmektedir. Ülkenin geleneksel İslamcı partisi bile laiklik açıklaması yapıyor, düzen karşıtı olarak bilinen bazı sol kesimler de bu zeminin çekim etkisine kapılmış gözüküyor.

Uzun zamandır yazıyoruz, bugün düzenin önündeki en önemli gündem düzenin restorasyonu ya da "yeni düzenin" yerleşmesidir! Cumhuriyet'in 100. yılı, böylesi bir restorasyonun ya da kurulan rejimin yerleşmesinin bir zemini olarak görülmekte, düzenin bütün aktörleri de bu zeminde yer almaya çalışmaktadır.

Bugünkü Cumhuriyet tartışmalarını, düzen siyaseti açısından, bu bağlam dışına çıkarmamız mümkün değildir. Cumhur İttifakı ve Millet İttifakı, "iyileştirilmiş başkanlık rejimi" ve "güçlendirilmiş parlamenter rejim" ayrımı dışında temelde hiçbir fark taşıyorlar. AKP'nin 1923 Cumhuriyeti alerjisi ile CHP'nin 1923 Cumhuriyeti'ni referans olarak alması, ifade ettiğimiz olguyu değiştirmiyor. Tersinden her iki yaklaşım, bir bileşke olarak bir yerde buluşuyor. Cumhuriyet'in 100. yılında AKP açısından yeni düzenin yerleşmesi, CHP açısından ise düzenin restorasyonu hedefi, bir bileşke olarak kapitalist düzenin yeni bir zemine taşınmasından başka bir anlama gelmiyor.

CHP tarafından gündeme getirilen türbana serbestiyete resmîyet kazandırma girişimi ile AKP tarafından bunun anayasal güvenceye alınmak istenmesi, somut bir başlık üzerinden ne demek istediğimizi ifade etmektedir.

Ortada bir "Cumhuriyet" mücadelesinden bahsetmek mümkün değildir! Cumhuriyet kazanımlarını merkeze koyan ve AKP karşı-devrimini kökten karşısına alan bir programın düzen muhalefetine karşılığı var mıdır?

Bugün Cumhuriyet kutlamaları ve 100. yıla dönük yaratılan umutlar, bu ülkenin ilerici, yurtsever, Cumhuriyetçi ve emekçi halkı açısından ciddi bir tehlike barındırmaktadır. Ortada bir polyannacılık bulunmaktadır. Nedeni açıktır: Seçimlerde AKP'nin iktidardan indirilmesi, AKP eliyle kurulan rejimin tasfiyesi mi yoksa bu rejimin restorasyonuna mı işaret ettiği sorusunun yanıtıyla ilgilidir. CHP'nin sağ partilerle kurduğu Millet İttifakı'nın "vizyonu ve misyonu"restorasyon demektir ve ilerici, Cumhuriyetçi kesimlerin tek adam rejimi- ni son bulması umudunu düzenin restorasyonuna bağlayarak "gerçek kurtuluşunun yolunu" karartan bir işlev görmektedir.

Bu ülkenin ilerici, Cumhuriyetçi ve yurtsever güçleri uyanık olmalıdır. Seçimlerin sonucu önemlidir, ancak en az bu kadar önemli olan bir başka olgu ise seçim sonrası Türkiye'nin yönünün ne olacağıdır. Tek adam rejiminin son bulması, biz komü-

nistlerin de ilk talebi olmakla birlikte, bugünden itibaren ülkenin hangi yönde ilerleyeceği, ülkenin geleceği açısından kritik önem taşımaktadır.

Ülkede şöyle bir hava bulunmaktadır: Tek adam rejiminin değişmesi, AKP eliyle kurulan yeni rejimin bitişi sanılmaktadır. Ya da başka bir deyişle AKP'nin iktidardan düşmesi, 1923 Cumhuriyeti'ne kendiliğinden bir dönüş yanılması yaratmaktadır. Ancak ülkenin son 20 yıldır yaşadığı dönüşüm ve hatta Türkiye'nin 100 yıllık kapitalist tarihi; meseleyi salt Cumhuriyet ya da Atatürk tartışmasına indirgenemeyecek bir derinlik ve boyuta taşımaktadır.

Yaşanılan 100 yıllık süreç tarihsel bir bakışla ele alınmadan bugün içinden geçtiğimiz kesitin analizi yapılamaz.

Bazı sorular net olarak sorulmalıdır. İçinde bulunduğumuz rejim ya da bugünkü sermaye düzeni nasıl tanımlanmalıdır? AKP'nin 20 yıllık karşı devriminin sonuçları nedir, bu rejim neyi temsil ediyor? Ülke açısından arızı ve geçici bir dönemin mi adı yoksa Türkiye kapitalizminin ihtiyaçlarıyla örtüşen bir devlet siyaseti mi? AKP 1923 Cumhuriyeti'ni yıkmış mıdır, yıktıysa yerine ne koymuştur?

Başka açıdan şöyle sorulabilir. 1923 Cumhuriyeti'ni yaşıyor mu? 1923 Cumhuriyeti'ne dönüş mümkün mü? Yeniden Cumhuriyet mi, yeni bir Cumhuriyet mi? AKP'nin iktidardan düşmesi bir şeydir ancak her şey midir? AKP 1923 Cumhuriyeti'ni yıktıysa, bugün AKP eliyle kurulan rejimi yıkacak siyasal program hangisidir ve kimdedir? AKP eliyle kurulan rejimle kökten mücadele nerededir?

Belli başlı sorulara verilecek yanıtlar, bugünkü mücadelenin de yolunu belirleyecektir.

1923 yılında kurulan Cumhuriyet, tarihsel olarak ileri bir hamledir. Saltanata, hilafete ve emperyalist işgale karşı kurulan Cumhuriyet'in, Türkiye halkının zincirlerinden kurtulmasının büyük adımı olarak tarihsel bir değeri vardır. Cumhuriyet'in büyük kazanımları vardır. Ancak Birinci Cumhuriyet, kapitalist yolu seçmiştir ve tam da bu nedenle kemire kemire bitirilmiştir.

Cumhuriyet'in kazanımlarının tek tek ortadan kaldırılması süreci bizzat bu kapitalistleşme sürecinde aranmalı, AKP ise bu sürecin son noktasını koyan bir parti olarak görülmelidir. 100 yıllık Cumhuriyet tarihi, kapitalizmin, emek sömürsünün, sınıf mücadelesinin, askeri ve faşist darbelerin ve aynı zamanda emperyalizme bağımlılığın da tarihidir! Kapitalist yol, emperyalizme bağımlılığa, bu bağımlılık NATO ve ABD'nin vesayetine, faşizmin ve dinciliğin devleti ele geçirmesine, emekçi halkın örgütlü sömürülmesine ve nihayetinde AKP'nin karşı-devrimine yol açmıştır. Birinci Cumhuriyet, liberallerin masa başında pişirdiği yeni bir rejimle yıkılmıştır. 20 yıllık AKP'nin karşı devrimi, 1923 Cumhuriyeti'nin reddiyesidir!

Bugün Cumhuriyet'in 100. yılına işte böylesi bir tarihsel kesitte giriyoruz!

AKP, yüzüne bugün MHP ile kurduğu ittifakla "millî ve yerli" maskesi geçirirken içindeki Cumhuriyet düşmanlığını kontrol edemiyor. AKP'li Mahir Ünal'ın "Cumhuriyet bizim düşünce setlerimizi ortadan kaldırdı" demesi ve başka bir AKP MKYK üyesi Bilici'nin; TRT spikerinin "ümmetten yurttaş olduk" sözü üzerine görevden alınmasına "gereği yapıldı" açıklaması yapması; AKP'nin İslamcı ve Cumhuriyet düşmanı kimliğinin dışavurumu olarak karşımızda duruyor. AKP'nin baş tacı ettiği "İslamcı ideologların" söylediklerini hatırlamak bile gereksiz. "Keşke Yunan galip gelseydi" diyerek

ulusal kurtuluş savaşını karşısına alıp İngiliz emperyalizminin sözcülüğünü üstlenen Kadir Mısırlıoğlu, Atatürk hakkında soruya "ben firavunlara karşıyım" diyen Nuri Pakdil'in sözlerini hatırlatıp geçelim.

1923 Cumhuriyeti bizzat AKP eliyle yıkılmış, yerine doğrudan emek düşmanı, sermayenin çıplak diktatörlüğü olan bir istibdat rejimi gelmiştir. AKP, bu ülkenin karşı-devrimci bir partisi olarak 20 yıldır Türkiye'nin en büyük felaketi olmuş, Cumhuriyet'in bütün kazanımlarını ortadan kaldırmış, Cumhuriyet'in kurduğu ekonomik bütün değerleri peşkeş çekmiş, yağmalamış, laikliği tasfiye etmiş, Meşruiyete benzer yeni bir rejim kurmuştur. Önümüzdeki seçim bu açıdan önemlidir. Önümüzdeki seçim ya istibdat rejiminin yerleşmesi ya da yeni bir Türkiye'nin önünün açılması anlamına gelecektir.

Ülkenin yön ayrımı buradadır. AKP karşı-devriminin yenilgisi ve istibdat rejiminin yerleşmesine izin vermemek ülkenin bütün ilerici güçlerinin ortak derdidir. Ancak bununla birlikte, meseleyi AKP eliyle kurulan rejimin restorasyonuna bağlamak yapılabilecek en büyük yanlışlardan birisidir.

Yukarıda ifade ettiğimiz Millet ve Cumhur İttifakı'nın farklarından ziyade ortak noktaları daha çoktur. Bu ortak payda aynı zamanda, ülkenin temel ekonomik, toplumsal ve siyasal sorunlarının çözümüne düzen muhalefeti tarafından kökten bir değişiklik getirilemeyeceğinin de objektif nedenidir. NATO'ya askeri ve siyasi, emperyalist tekelere ekonomik olarak bağımlılık, özel sektör denilen kapitalist sınıfların çıkarları, Türkiye kapitalizminin ihtiyaçları düzenin yeni yöneliminin de belirleyici ana unsurlarıdır. AKP'nin "gözden geçirilme", CHP'nin "tadilatçı" programı, "başkanlık mı, parlamenter rejim mi" başlığında ayrışsa da kapitalizmin ve emperyalizmin çıkarlarında mutlak bir ortaklığa sahiptir. Laiklik konusunda da CHP'nin çizgisi AKP eliyle kurulan rejimin paradigmasına artık uyumludur. Bu açıdan Cumhuriyet'in 100. yılı, düzen siyasetinin hamaseti altında özünde burjuva düzenin yeni bir düzleme taşınma siyasetine zemini haline getirilmektedir.

Bizim yönümüz bellidir. AKP'nin karşı devrimine kökten hayır demek gerekiyor. Bugün düzeni sağından solundan iyileştirmeye çalışan, AKP eliyle kurulan rejime kökten karşıt bir program ortaya koymayan her program, eninde sonunda düzenin restorasyonundan başka bir anlama gelmeyecektir. Cumhuriyet'in 100. yılında Türkiye'nin hangi yolda ilerleyeceği tartışması büyük önem taşıyor. AKP ve CHP'nin dedikleri ortada. 1923 Cumhuriyeti yıkılmış, AKP eliyle yeni bir rejim kurulmuşsa; yeni bir Cumhuriyet mücadelesinden başka yol yoktur!

Ancak ülkenin kurtuluşu 100 yıl öncesine dönerek de mümkün değildir. Hem Türkiye'nin geldiği koşullar itibarıyla, hem 100 yıllık kapitalist tercihin sonuçları nedeniyle hem düzen muhalefetine böylesi bir hedefi olmadığı hem de sermaye sınıfının ve emperyalizmin tercihleri ve çıkarlarının başka bir yönü göstermesi nedeniyle...

1923 Cumhuriyeti tarihsel olarak ileri bir hamleydi, ancak kapitalist yolu seçti. 100 yıllık kapitalizm tarihi, aynı zamanda Cumhuriyet'i de ortadan kaldırmıştır. Bugün kapitalizmi, emperyalizmi ve sermaye sınıfını karşıya almadan Cumhuriyet'in kazanımlarını korumak mümkün değildir.

Biz yeni bir Cumhuriyet diyoruz. Laik, anti-emperyalist, kamucu, devletçi bir ekonomik temeller üzerine yükselen, patronların değil emekçi halkın çıkarlarını merkeze koyan, halkın devlet yönetimine katılımını sağlayacak yeni bir Cumhuriyet!

Diyanet'in Yetkilerine Yenileri Eklendi

“**AKP iktidarı tarafından hazırlanan 2023 Yıllık Programı'nda Diyanet'in yetkilerine; klinik araştırmalar konusunda farkındalık düzeyinin arttırılması, kadına yönelik şiddet ve erken yaşta evlilikler gibi pek çok başlıkta eklemeler yapıldı.**”

AKP iktidarı döneminde özel bir misyon ile hareket eden ve pek çok alanda faaliyet yürüten Diyanet İşleri Başkanlığı'nın yetkileri genişletildi. Geçtiğimiz günlerde yayımlanan Cumhurbaşkanlığı 2023 Yıllık Programı'nda sağlık, aile, çocuk, gençlik, spor ve turizm alanlarında atılacak adımlar ve alınacak tedbirler başlıklarında sorumlu kurumlar listesinde Diyanet İşleri Başkanlığı da yerini aldı.

Cumhurbaşkanlığı 2023 Yıllık Programı'nda Diyanet İşleri Başkanlığı'nın "sorumlu/işbirliği yapılacak kuruluşlar" arasında yer aldığı politika/tedbirler şöyle:

- Helal Akreditasyon Kurumu'nun kurumsal kapasitesi güçlendirilecek.
- Klinik araştırma taraflarının ve kamuoyunun klinik araştırmalar konusunda farkındalık düzeyi

artırılacak. Sağlık okuryazarlığının artırılmasına yönelik eğitim süreçleri hazırlıkları yapılacak. Bilgisayar Destekli Tanı sistemlerinin klinik araştırma süreçleri konusunda araştırmacılara yönelik farkındalık eğitimi düzenlenecek.

- Kadına yönelik şiddet, erken yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesine yönelik düzenlemelerin etkin uygulanmasını sağlamak amacıyla gerekli çalışmalar yapılacak.
- Sosyal ve Ekonomik Destek hizmetinin sosyal destek boyutu güçlendirilecek.
- Gençlerin bağımlılıkla mücadele konusunda bilinçlendirilmesi yönünde çalışmalara devam edilecek.
- Vakıf kültür varlıklarını korumaya yönelik restorasyon ve onarım faaliyetleri nitelik ve nicelik olarak geliştirilecek.
- Manevi destek hizmetiyle ulaşılan kişi sayısı artırılacak. Manevi Danışman Ulusal Meslek Stan-

dardı çerçevesinde ilgili hizmet alanlarına yönelik özel eğitimi ve daha donanımlı personel ihtiyacını karşılamak amacıyla YÖK tarafından üniversitelerin ilgili bölümlerinde lisans ve lisansüstü eğitim programlarının yaygınlaştırılmasına yönelik çalışmalar yapılacak.

- Terör örgütlerinin propagandası ile mücadelede devletin gerçekleştirdiği hizmetler konusunda kamuoyu düzenli olarak bilgilendirilecek, teröre yol açan radikalleşme ve şiddete varan aşırıcılık ile mücadele kapsamında, toplumu bilinçlendirme ve farkındalığı arttırmaya yönelik projeler hayata geçirilecek.
- BM ve diğer uluslararası platformlarda insani yardım konularında düzenlenen toplantılara aktif katılım sağlanarak Türkiye'nin faaliyetleriyle ilgili bilgilendirme yapılacak.

Milli Eğitim Bakanı'ndan Eğitim Mühendisliği; İmam Hatipler

Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer, "İmam hatip okulları bu ülkenin evlatları imam olsunlar diye değil, dininden haberdar olsunlar diye kurgulanan bir okul türü. Amaç dinini bilen vali, dini bilen kaymakam, bürokrat yetiştirmek" ifadelerini kullandı.

Milli Eğitim Bakanı Mahmut Özer geçtiğimiz günlerde Zeytinburnu Kız Anadolu İmam Hatip Lisesi'nin resmi açılış töreninde yaptığı konuşmada 'eğitim sisteminin, mühendislik projelerinden, bunların getirdiği antidemokratik eğitim politikalarından çok çektiğini, bundan en fazla etkilenen okul türünün de imam hatip okulları olduğunu' söyledi.

İmam hatip okullarının, bu ülkenin evlatlarının dininden haberdar olması amacıyla kurgulanan bir okul türü olduğunu dile getiren Özer, 1951 yılından itibaren yapılan atılımlarla Türkiye'nin her noktasında yaygınlaştırılan bu okulların önünün kesilmeye çalışıldığını, bunun nedeni de "Dinini, değerlerini bilen ve yüksek öğretime gitme potansiyeli olan insanların imam hatiplerden uzaklaşmasını sağlayarak dinini bilen vali, imam hatip mezunu kaymakam, iş adamı, bürokrat olmasını engellemek. Yani kültürel iktidarın paylaşımını imam hatipleri dışlayarak gerçekleştirmek" olduğunu ifade etti.

Aynı konuşmasında 28 Şubat sürecini gündeme getirerek mağduriyet siyasetini ve AKP'li Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a bağlılığını deklare etmeyi de ihmal etmeyen Özer, eğitimde yaşanan onlarca sorunu ise görmezden geldi.

Milli Eğitim Bakanı Laikliği Yok Saymaktadır

Mahmut Özer bu açıklamaları ile açıkça Anayasa'nın laiklik ilkesini ayaklar altına almıştır. Laik bir ülkede devleti temsil eden valilik, kaymakamlık gibi koltuklara oturacak yurttaşların dini ne kadar bildikleri değil, yurttaşlık hukukundan ne kadar haberdar oldukları, görevlerini hukuk çerçevesinde doğru bir şekilde yerine getirip getirmedikleri esas alınır.

Laik bir ülkede eğitim bilimsel temelde, bütün yurttaşlar için eşit, ücretsiz ve kamusal bir hizmettir. Bugün ülkemizde Cumhuriyet ile birlikte uygulanan Tevhid-i Tedrisat (Eğitim Birliği) kanunu fiilen ortadan kaldırılarak İmam Hatip Okulları üzerinden dini eğitim ikiliği yaratılmıştır.

Özer Mağduriyet Arıyorsa Zorunlu Din Derslerine Bakmalıdır

AKP'li Bakanlar Erdoğan'dan aldıkları feyz ile her konuşmalarında mağduriyet siyasetine sarılmaktadırlar. Milli Eğitim Bakanlığı'nın başında bulunan Mahmut Özer de İmam Hatip okullarına daha önce uygulanan katsayıyı gündeme getirerek bunu bir dayatma ve hatta zulüm olarak görüyor. Ancak aynı bakan bugün zorunlu din dersleri dayatmasını görmezden geliyor. Adrese dayalı kayıt sistemi ile zorunlu seçenek haline getirilen İmam Hatip dayatmasını hasır altı ediyor.

İmam Hatip Okulları Siyasal İslam'ın İdeolojik Arka Bahçesidir

AKP'nin yirmi yıllık iktidarı boyunca İmam Hatip okullarının sayısı katlanarak artmıştır. Pek çok İmam Hatip okulunun kapasitesinin çok altında öğrencisinin olması AKP'nin hesaplarının tutmadığını gösteriyor. Öte yandan İmam Hatip okullarının başarı oranlarının düşüklüğü de bir başka gerçek. Ancak bütün bu tabloya rağmen İmam Hatip okullarına her gün bir yenisi ekleniyor ve bu okullardan tarikat ve cemaatlara kadro devşirme gayreti ve misyonu ile hareket ediliyor.

TTB ve TMMOB'a Yönelik Yeni Düzenlemeler Gündemde

Türk Tabipleri Birliği (TTB) Başkanı Şebnem Korur Fincancı, sınır dışı operasyonlarda kimyasal silah iddialarının araştırılması talebini ifade etmesinin ardından iktidar tarafından hedef haline geldi. İlk açıklama Adalet Bakanı Bekir Bozdağ'dan geldi. Bozdağ, TTB ve Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) ile ilgili yasa veya anayasa değişikliği için hazırlık yapıldığını açıkladı.

İktidarın suyuna gitmeyen ve muhalefet pozisyonunda kalan TTB ve diğer meslek örgütleri, uzun süredir iktidarın hedefindeydi. Yaklaşık iki yıl önce, eski Ankara Barosu yönetiminin, Diyanet İşleri Başkanı ile ilgili yaptığı açıklama üzerine Temmuz 2020'de "çoklu baro" yasasını Meclis'ten geçiren AKP ve MHP, Covid-19 salgını nedeniyle, TTB'nin yapısına ilişkin yasal değişikliği askıya almıştı.

Çoklu baronun hayata geçmesinden birkaç ay sonra TTB iktidarın yine hedefine girmişti. Covid-19 verileri ile ilgili Sağlık Bakanlığı'nın doğru bilgi vermediği yönündeki açıklamaları üzerine MHP lideri, TTB'nin kapatılmasını istemiş, Erdoğan da bu kurumu "terörle iç içe olmakla" suçlamıştı.

Cumhur İttifakı ortağı MHP lideri Devlet Bahçeli ile Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın hedefinde bir süredir TTB vardı. Son olarak Cumhur-

başkanı Erdoğan, TTB Başkanı Fincancı'ya ilişkin harekete geçildiğini belirterek, "Hem bu kişiyle, hem bu kurumla ilgili adımlar atılacak" demiş ve şöyle devam etmişti: "Bu ismin üzerinde de çalışmalarımızı yürütecek, gerekirse yasal düzenlemeyle bu ismin de değiştirilmesini sağlayacağız. Böyle bir şahsın adı Türk'le başlayan kurumun başında olmasını milletimizin tüm fertlerini rahatsız ettiğine inanıyorum. Bakanlarımıza, Tabipler Birliği başta olmak üzere, meslek örgütlerinde yeni bir yapıya geçilmesine yönelik mevzuat çalışmalarının hızlandırılması talimatını verdim."

Ne yapacaklar? TTB ve TMMOB, Türk Eczacılar Birliği gibi meslek örgütleri, Anayasa'nın 135. Maddesinde tanımlanan "kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları" arasında yer alıyor ve anayasal güvence altına alınıyor. Ortaya çıkan ilk verilerde, Erdoğan'ın dile getirdiği "isim değişikliği" veya meslek örgütlerinin yapısının değiştirilmesi için bir anayasa değişikliğine gereksinim olmadığını, kuruluş yasalarında yapılacak değişikliklerin yeterli olduğuna dikkat çekiyor. Ancak geçmişte yapılan çalışmalarda TMMOB'a bağlı odalar ile TTB arasında yapısal farklılıklar bulunması nedeniyle, çerçeve düzenleme seçeneğinden vazgeçilmişti. Bu nedenle, her bir meslek örgütünün yasasına göre, seçim sisteminin değiştirilmesi ve bu kuruluşlar üzerinde denetimin artırılmasını yönelik değişiklikler yapılması seçe-

nekleri konuşuluyor.

Kurum tepkilerinde ise öne çıkan başlıklara bakalım olursak; TTB Genel Sekreteri Vedat Bulut'tan gelen açıklama "Meslek örgütleriyle ilgili yapılacak olan düzenlemeler daha önce de gelmişti. Ancak seçimlerde meşruiyetlerini temin etmeden böyle bir işlem yapmaları son derece kendileri için sakıncalıdır. Tarihe böyle geçerler. Anayasa'nın 135'inci maddesini dikkate almaları gerekiyor. Barolarda bunu denediler başarılı olamadılar. Şimdi meslek örgütleriyle uğraşırlarsa zaten Türkiye'de demokrasi karnesi kırık, iyice deklare olurlar. Böyle bir adım atılırsa faşizan bir yönetim özleniyor demektir. Bunun da haziran ve temmuz ayında seçimlerde sonucunu alırlar."

TMMOB Başkanı Emin Koramaz ise, "Çünkü bu kurumlar kuruluş yasaları ve anayasa gereği meslekleri çerçevesinde yapılanların genel yararlarına uygun olması için çalışmalar yürütmekte. TMMOB özelinde ülkemizde yıllardır izlenen özelleştirme politikalarına karşı çıktığımız için, bu ülkenin fabrikalarının ormanlarının sermaye kesimine aktarılmasına karşı çıktığımız için, bu konuda raporlar hazırladığımız için hedefteyiz" ifadelerini kaydetti. İkinci Cumhuriyet yapılanmasında dikensiz gül bahçesi isteyen AKP'nin bunu başarmak için çok zorlanmayacağını görmek gerekiyor. Ya sonrası?

İran'da Molla Rejimine Karşı Protestolar Sürüyor

İran'da, 22 yaşındaki Mahsa Amini'nin 13 Eylül'de Başkent Tahran'da İslami kurallara uygun örtünmediği gerekçesiyle 'ahlak polisi' tarafından gözaltına alınıp yaşamını yitirmesiyle başlayan protestolar sürüyor.

Gösterilerdeki can kaybına ilişkin resmi makamlardan net bir bilgi paylaşılmazken gözaltı sayısıysa iki binleri buluyor.

Son olarak Tahran başta olmak üzere, Meşhed, Zencan, Erak, Kürdistan, Senendec, İsfahan, Mazenderan, Şiraz, Hemedan, Kazvin şehirlerinde bulunan üniversitelerde öğrenciler gösteri düzenledi. Rejim karşıtı sloganların atıldığı gösterilerde öğrenciler, gözaltına alınan arkadaşlarının bir an önce serbest bırakılmasını istedi.

Sosyal medyada, güvenlik güçlerinin Erak Üniversitesi'nin öğrenci yurduna saldırdığı anlara ait olduğu öne sürülen bazı görseller paylaşıldı. Söz konusu müdahalede bazı öğrencilerin plastik mermiyle yaralandığı ileri sürüldü.

Tahran Üniversitesi'nde ise güvenlik görevlilerinin Psikoloji Fakültesi girişinde çok sayıda öğrencinin öğrenci kimlik kartına el koyarak fakülteye girişlerini engellediği de gelen bilgiler arasında.

Allame Tebatabayi Üniversitesi'nden bazı öğrencilerse protestolara destek verdikleri gerekçesiyle üniversiteden ve öğrenci yurdundan geçici olarak uzaklaştırıldıklarına dair SMS'le bilgilendirme mesajı aldıklarını açıkladı. Öğrenciler söz konusu bilgilendirme mesajlarını sosyal medyadan paylaştı.

Öte yandan Mahsa Amini'nin ailesine ev hapsi verildi. Al Arabiya'da yer alan habere göre, Amini'nin kuzeni İrfan Murtazai de verdiği demeçte, "Mahsa Amini'nin öldürülmesinden İranlı yetkilileri sorumlu tutuyoruz" ifadelerini kullandı. Aileye ev hapsi verilmesinin gerekçesi ise bilinmiyor.

"Artık Sokağa Çıkmayın"

İran Devrim Muhafızları Ordusu Genel Komutanı Tümgeneral Hüseyin Selami, Şiraz kentinde IŞİD'in düzenlediği terör saldırısında hayatını kaybedenler için düzenlenen törende yaptığı konuşmada Mahsa Amini için gerçekleştirilen gösterilere katılan gençleri tehdit etti. Gençlerden uyanık olmalarını ve düşmanın yalanlarına inanmamalarını isteyerek, "Artık sokağa çıkmayın" dedi.

ABD, İsrail ve Suudi Arabistan'ı İran'da gösterileri tahrik etmekle suçlayan Selami, "Gençlere ve düşmanın yalanlarına kanarak eylemlere katılanlara sesleniyorum. Bugün gösterilerin son günü. Artık sokağa çıkmayın. ABD Başkanı Biden veya siyonist İsrail rejiminden yetkililerin ve Suudi'lerin sizi arayıp eylem çağrısı yapacağını mı sanıyorsunuz? Medya güçlerini kullanarak sizleri tahrik ediyorlar" ifadelerini kullandı.

Selami, "Katil münafıklar ve vatan hainleri ile hükümete mi gelmek istiyorsunuz? Gözlerinizi açın ve halkın yanında olun. ABD'ye büyük bir yenilgi ve İran milleti için büyük bir zaferin eşliğindeyiz" şeklinde konuştu.

Emperyalizm Ukrayna Krizini Tirmandırmaya Devam Ediyor

NATO'nun doğuya genişleme hamlesi ve emperyalizmin Rusya'yı kuşatma hamlesi nedeniyle, Rusya'nın Ukrayna'ya yönelik başlattığı askeri operasyon 8 ayı geride bıraktı. Bu süreçte başını ABD'nin çektiği emperyalist blok provokatif eylemlerine devam ederken, ABD'nin 2. Dünya Savaşı'ndan beri her savaşında en önde yer alan ve muharebeye en hazır birliği 101. Hava Tümeni, tarihte ilk defa Ukrayna sınırında konuşlandı.

Romanya-Odessa sınırına konuşlanan 101. Hava İndirme Tümeni'ne bağlı 2. Tugay, 4 bin 700 asker, onlarca helikopter ve zırhlı araçla birlikte "savaşa hazırız" mesajı verdi.

Amerikan CBS kanalının özel haberine göre tugayın komutanı Tuğgeneral John Lubas, "Bu bir eğitim değil, muharebe konuşlanmasa. Müttefiklerimiz sınırına yönelik her türlü saldırıya anında müdahale edeceğiz" dedi.

Romanya hava sahasında uçuş gerçekleştiren CBS muhabiri Charlie D'Agata, Tuğgeneral John Lubas'a "Neye hazırlanıyorsunuz?" diye sordu. John Lubas, "Görevimiz, düşman güçlerin müttefiklerimize saldırmasının önüne geçmek ve eğer bu gerçekleşirse müdahale etmek" dedi.

101. Hava İndirme Tümeni'nin 2. Tugayı, Ukrayna sınırına sadece birkaç kilometre mesafede 4 bin 700 askerin katılımıyla, gerçek mühimmatla muharebe tatbikatı yaptı.

100 ile 200 arasında hava aracına sahip 101. Hava İndirme Tümeni, Soğuk Savaş döneminde 200 hava aracıyla her daim savaşa en hazır birikti.

Önceleri NATO görevleri kapsamında bölük ve tabur kapasitesinde görece düşük sayıda askeri Avrupa'ya konuşlandıran 101. Hava İndirme Tümeni, ABD'nin CBS kanalına göre Rusya'ya mesaj vermek için Romanya'ya savaşa hazır bir Tugay konuşlandırdı.

Avustralya, Ukrayna Ordusunu Eğitmek Üzere İngiltere'ye Asker Gönderecek

Bu gelişmeye ek olarak Avustralya Başbakanı Anthony Albanese, yaptığı açıklamada, 70 Avustralya Savunma Kuvvetleri personelinin, Ukrayna askerlerini eğitmek için İngiltere'de çok uluslu bir eğitim programına katılacağını belirtti.

ABC News'ün haberine göre, askerlerinin Ukrayna'da bulunmayacağını altını çizen Albanese, "Özgürlük ve demokrasiyi savunmaya devam

edeceğiz" ifadelerini kullandı.

Albanese, 'operasyonel güvenlik' gerekçesiyle söz konusu konuşlandırmanın tarihine dair bir bilgi paylaşmadı.

Savunma Bakanı Richard Marles da "Rusya'nın yersiz ve hukuksuz saldırganlığına karşı, askerlerimiz Ukraynalı dostlarımızı hazırlamak üzere, İngiltere'de düzenlenen kapsamlı eğitimin bir parçası olarak görev alacak" dedi.

ABD'den Ukrayna'ya 275 Milyon Dolarlık Yeni Askeri Yardım

ABD ise kesenin ağzını açarak Ukrayna'ya askeri yardımlarına bir yenisini daha ekledi. Pentagon sözcüsü Sabrina Singh, Ukrayna için 275 milyon dolarlık yeni bir askeri yardım paketinin onaylandığını açıkladı.

Singh, "Ukrayna'nın kritik güvenlik ve savunma ihtiyaçlarını karşılamak için 275 milyon dolara kadar çıkan 24. güvenlik yardım paketini açıklıyor" ifadelerini kullandı.

Singh ayrıca, yardım paketinin HIMARS silahları ve 155 mm'lik topçu mermileri için mühimmat içerdiğini de sözlerine ekledi.

Amasra'da Cinayet Göz Göre Göre İşlendi

41 madencinin katledildiği Amasra madenlerinde yaşanan patlama öncesinde işyerindeki gözlemler, olayın göz göre göre işlendiğini gösteriyor. Ocakta alınan önlemlerin yetersiz kaldığı tespiti 2019 yılındaki Sayıştay raporlarına geçerken kaza sonrası yapılan incelemelerde de teknik bulgular, vakanın "kaza değil, cinayet" olduğunu gösterdi.

Yapılan ilk incelemelerin ardından madendeki gaz sensörlerinin patlama alt limitini daha önce de aştığı tespit edildi. Maden İşyerlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetmeliğine göre bu limitlere tam olarak uyulması, yüzde 1'in üzerine çıkan her yerde uygun havalandırmanın bulunması gerektiği açık olarak belirtilmesine rağmen, yapılan ilk incelemelerde havalandırmanın belirli yerlerde uygun olarak çalışmadığı gözlemlendi. Teknik personel, eğitim ve acil durumların da eksik olduğu işletmede toplu cinayete dönüşen maden patlaması, önlenbilirdi.

İşletme sorumluları tutuklanırken, TTK Genel Mü-

dürü de kusurlu. Ancak kusurlu olanların bir kısmı "diğer görevlendirmelerle" adeta terfi ettirildi. TTK Genel Müdürü de daha önceki iş kazalarında sorumlu olmasına rağmen, kurumda müdürlüğe kadar yükseldi. Bilirkişilere göre TTK Genel Müdürü de dahil olmak üzere 15 birim daha konuyla ilgili sorumlu.

Sendikaların Sessizliği Neden?

Tüm bunlara rağmen sendikalar ise sessiz. İşyerinde örgütlü olan Genel Maden İşçileri Sendikası işletmenin arkasında dururken diğer konfederasyonlara bağlı işçi sendikaları da konuyu sessizce geçiştirmiş durumda. Öte yandan, konuyla ilgili araştırmalar devam ederken sendikaların bölgedeki sessizliğinin patron-iktidar-sarı sendika işbirliğinin de ne kadar kurumsallaşmış olduğunu bir kez daha kanıtıyor.

Kıdem "Emekti", "Hayal Oldu"

Milyonlarca emekçinin kazanımı olan kıdem hakkı kağıt üzerinde kaldı, hayal oldu. DİSK-AR'ın yayınlamış olduğu rapora göre 2015-2021 yılları arasında işyerinden kıdem tazminatı alamadan ayrılmak zorunda kalan işçilerin sayısı 1,5 milyon civarında oldu. Araştırmaya göre, işyerinden "Kod-29" olarak bilinen ve 4857 sayılı İş Kanunu'nun 25-II. maddesi uyarınca işten "atılan" işçilerin sayısı 1 milyon 461 bin oldu.

Araştırmaya göre özellikle salgın dönemindeki yasaların getirmiş olduğu kısıtlayıcı maddeler, patronlar için "istismar" yolunun önünü açtı. Kod-3 olarak bilinen ve "işçinin kendi isteğiyle işinden ayrılması olarak" kodlanan çıkış bildireleri de dahil edildiğinde 2020-21 yıllarında işten tazminatsız bir biçimde ayrılma oranı yüzde 8 arttı.

İşten Atmanın Kılıfı "Yüz Kızartıcı Suç" Oldu

DİSK-AR'ın yürüttüğü araştırma kıdem tazminatının emekçiler için hayal haline geldiğini de gösterdi. 2015-2018 arasında kıdem tazminatı alamayan işçilerin oranı yüzde 77 ve yüzde 78 arasında yer aldı. 2019'da kısmi olarak yüzde 75,8'e düşen oran, 2020-21 yıllarında yüzde 82,5'a çıktı. Bu artışın nedeni "işten çıkartma yasağının" patronlar tarafından istismara döndürülmesi oldu. Salgın döneminde çıkarılan yasa maddesi ile "kısa çalışma ödeneği" gündeme gelirken, işçiler bu dönem ücretsiz izin sorunu ile karşı karşıya kaldı. Pek çok işçi "kendi isteğiyle" işten çıkartılmış gibi gösterilirken, aynı şekilde "yüz kızartıcı suçtan" çıkarılan işçi sayısı da artış gösterdi.

Araştırmanın değinmediği ancak pek çok işçinin deneyimlediği bir başka problem ise kıdem tazminatlarının eksik yatırılması sorunu oldu. 2020-21 yıllarında kısa çalışma ödeneğine dahil edilen işçilerin kıdem tazminatları bu yıllar hesap edilmeden ödendi. İki yıllık kayıp ile birlikte sigortaları da

yatırılmayan işçiler hem sosyal haklarından hem de emekliliklerinden olmuş oldu.

İktidar tarafı bu konuyu istismar ederek işçilerin kıdem tazminatının "genel fona" aktarılmasını savunuyor. Böylece büyük bir kaynak merkezi iktidarın elinde toplanacak. İşsizlik fonunun kullanılma biçimi düşünüldüğünde, bu fonun da amacı dışında kullanımının gündeme gelmesi beklenebilir.

Yasal Güvence Örgütlü Mücadeleyle Mümkün

Öte yandan, işçiler ise kıdem haklarının iş güvencesinin bir parçası olarak görüyor. Bu hakkın istisnasız bir biçimde uygulamaya konulması, işçi alacaklarının önceliklendirilmesinin yasal olarak güvence altına alınması problemin çözümü olacak. Emekçiler için böyle bir yasal güvenceyi sağlaması örgütlü mücadelenin güçlendirilmesi ile mümkün olabilir. Dolayısıyla emekçilerin "kıdem hakkını" hayallere ertelememesi ve örgütlü mücadele ile fiili kazanımlar elde etmesi bugün için en kestirme yol olarak görülüyor.

İşçiler Hangi Durumda Kıdem Hakkına Sahip Olabilir?

İşçilerin kıdem hakkı İş Kanunu tarafından düzenlenmiş durumda. Yasaya göre bir işyerinde bir yıldan fazla süredir çalışan bir işçi kıdem hakkı kazanır. Ancak bu hakkın elde edilebilmesi için işçinin işten haklı nedenle (ücretin ödenmemesi, işinin değiştirilmesi, patron tarafından haksız muamele veya kötü söze maruz kalması, sendikal faaliyet nedeniyle ayrımcılığa maruz kalması, kadın işçinin evlenmesi, erkek işçinin askere gitmesi ya da işçinin emekli olması durumu vb...) işten ayrılması gerekmektedir.

Öğretmenler "Meslek Hakkı" İçin İş Bırakıyor

Bir süredir eğitim emekçilerinin gündeminde olan Öğretmenlik Meslek Kanunu'nun (ÖMK) yaratacağı sorunlara ilişkin eğitim sendikaları harekete geçiyor. 13 farklı sendikadan oluşan eğitim sendikaları birliği ÖMK'ya ve eğitimdeki sorunlara karşı 2 Kasım günü iş bırakacak. İş bırakma eylemiyle birlikte tüm yurttaki gerçekleştirilecek eylemlerle sesini duyurmak için harekete geçen eğitim emekçileri, 19 Kasım'da gerçekleşecek kariyer sınavının iptalini talep ediyor.

Yeni kanun ile birlikte öğretmenler arasında yeni sınıflar getirmeyi amaçlayan Milli Eğitim, atama ve yükselmeleri bu kritere göre belirlemeye karar verdi. Yeni bir meslek kanunu düzenlenmesini talep eden eğitim sendikaları arasında Eğitim-Sen, Eğitim-İş ve diğer sendikalar bulunuyor. Yandaş sendika Eğitim Bir-Sen ise iktidarın değişikliğini destekliyor.

Eğitim emekçileri diğer hakları için de sahaya inmeye hazırlanıyor. Hazırlık ödeneklerinin ödenmesi, 3600 ek göstergenin çıkarılması, kamuda mülakat uygulamasına son verilmesini, kamusal eğitim hizmetlerinin yaygınlaştırılması gibi talepler de emekçilerin talepleri arasında. Özellikle son yıllarda yaşanan oldubittilere tepki gösteren eğitim emekçileri, "bıçak kemikte" diyor.

2 Kasım'da iş bırakmaya hazırlanan emekçiler adına Sosyalist Cumhuriyet'e konuşan Eğitimde Sınıf Tavrı temsilcileri şu sözleri söyledi:

"Mesleğimizin onuru ve çocuklarımızın geleceği için iş bırakıyoruz. Her geçen gün eğitim hakkının özelleştirilmesine ve öğretmenlik mesleğinin itibarsızlaştırılmasına yönelik yeni adımlar atılıyor. Bu adımlardan bir tanesi de bildiğiniz üzere Öğretmenlik Meslek Kanunu olarak karşımıza çıktı. Zaten ücretli, sözleşmeli, kadrolu olarak bölünmüş olan öğretmenler şimdi de uzman, başöğretmen ve "sıradan" öğretmen olarak bölünecek.

Öğretmenliği rütbelendiren bu uygulama aynı zamanda öğretmenler arasında gelir adaletsizliğini de getirecek. Bunun yanında velilerin gözünde de iyi öğretmen-kötü öğretmen diye temelsiz bir ayrışmaya neden olarak öğretmenlerin motivasyonunu sarsacaktır.

Başta öğretmenlik meslek kanununun geri çekilmesi olmak üzere, eğitimin her kademedeki ücretsiz olması, eğitim ortamlarının daha sağlıklı hale getirilmesi, ayrıca öğretmenlerin yaşam koşullarında iyileşmenin sağlanması talepleriyle 2 Kasım'da iş bırakıyoruz."

1923 yılında kurulan Cumhuriyet'in 99. yılını geride bıraktık. 100. yılın arifesindeyiz. Önümüzde bir seçim var. Başta AKP olmak üzere düzenin bütün aktörleri, vaatlerle ve boş umutlarla halkın karşısına çıkmaya devam ediyorlar. AKP, 20 yıldır iktidarda değilmiş gibi, sanki muhalefet partisiymiş gibi yeni bir vizyon ve misyon belgesi açıklıyor. "Türkiye Yüzyılı" adını verdiği yeni bir bildirgeyi ilan ederken, halkın gözünün içine bakarak yalan söylemeye devam ediyor.

Pembe tablo çizerek ülkenin çağ atladığını anlatan AKP Genel Başkanı, ülkenin bugün içinde bulunduğu yıkım ve çürümenin üzerini örtmeye çalışıyor. Kardeşlik, barışma, kutuplaşmaya son diye açıkladığı belgede Kanal İstanbul adıyla yağma ve talan projesi ise unutulmuyor. Bu bile, AKP'nin aslında neyi hedeflediğini yeterince gösteriyor.

Ancak artık halkın bu boş sözlere karnı tok. 20 yıldır iktidarda olan AKP'nin 20 yıl boyunca yaptıkları ne yapacaklarının da göstergesi. Manipülasyon ve algı ile iktidarda kalan AKP'nin yeni bir algı operasyonuna izin verilmemeli.

AKP'nin Misyonu Tamamlanmıştır

AKP bugün itibarıyla misyonunu tamamlamış bir partidir. Bu misyon doğrudan emperyalist merkezler tarafından AKP'ye verilmişti. AKP, ılımlı İslam Projesi olarak, ABD'nin Ortadoğu politikasının taşeronluğunu üstlenmişti. Müslüman Kardeşler, Mısır'da, Libya'da, Suriye'de devreye sokulmuş, AKP'ye ise bunların liderliği düşünülmüştü.

Ancak ılımlı İslam projesi duvara çarpmış, Ortadoğu kan gölüne bizzat emperyalizm tarafından çevrilmiş, bu kanlı projede AKP de rol almıştır. AKP ise Türkiye'de 1923 Cumhuriyeti'ni yıkarak yerine gerici bir rejim inşa etmenin yoluna girişmişti. Çünkü laik bir Cumhuriyetin İslamcılığa liderlik edemeyeceği açıktı. AKP ve FETÖ, kol kola girerek, liberallerin desteği ile Türkiye'de karşı-devrimin adımları attılar.

Cumhuriyet Düşmanlığına Devam Ediyorlar

AKP, 1923 Cumhuriyeti'ne düşmanlığını hiç gizlemedi. Yıllardır Cumhuriyet düşmanlığı bilinen isimler AKP tarafından hep baş tacı edildi. Kadir Mısıroğlu ve Necip Fazıl bu iki isme sadece bir örnek. Yine aynı şekilde son dönemin modası olan Nuri Pakdil gibi isimlerin nasıl Cumhuriyet

düşmanı oldukları biliniyor.

AKP iktidarı kendisini cemaat ve tarikatlara dayandırıyor. Tarikat ve cemaatlerin ise ülkede nasıl bir ağ kurdukları, adım adım şeriat rejimine yönelik girişimlerini hızlandırdıkları sır değil. Tarikat yurtlarında binlerce yoksul öğrenci istihdam ediliyor. Bir yandan Diyanet üzerinden imamlar rejimi oluşturma diğer yandan İmam Hatiplerle toplumu biçimlendirme ve bir başka yandan ise TÜRGEV, TÜGVA gibi kurumlarla üniversite gençliğini kuşatma girişimi AKP'nin yeni rejimi tesis etme hedefinin başlıca unsurları.

Bütün bunları ise kılıfla yapıyorlar. Türkiye Yüzyılı diye açıkladıkları belge bir kez daha bu takiyenin yeni aracı olarak AKP Genel Başkanı Erdoğan tarafından ilan ediliyor. AKP Grup Başkanvekili Mahir Ünal'ın Cumhuriyet karşıtı konuşması münferit ya da ağızdan kaçırılan bir durum değil. "Keşke Yunan galip gelseydi" diye İngiliz emperyalizminin sözcülüğünü üstlenen Kadir Mısıroğlu örneğinde olduğu gibi düşmanlık AKP için yapısal bir durum arz ediyor.

AKP'nin dinci karakterinin özünde ise ABD emperyalizminin taşeronluğunu üstlenmek olduğu kadar sermaye sınıfına rant siyaseti oluşturuyor. Asıl üzerinde durulması gereken konu bu.

Talan, Rant ve Yağma: AKP'nin Tek Karakteri

AKP'nin 20 yıllık iktidarını özetleyecek tek tanımlama "haramilerin saltanatı" olsa gerek. Cumhuriyet'in kurduğu bütün kurumlar, bizzat AKP tarafından haraç mezat satılarak doğrudan yabancı ve yerli sermayeye peşkeş çekildi. Ülke adeta yağmalandı.

Aynı zamanda yabancı sermayeye bağımlılık üzerinden kurulan ekonomi politikasının özü ranttan başkası değil. İnşaat müteahhitlerine açılan krediler, verilen ihaleler, rantlar AKP'nin gerçek yüzünü gösteriyor. AKP, patronları daha zengin yaparken, emekçi halka ise yoksulluğu reva gördü. 20 yılda ülke betona dönüşürken inşaat patronları servetlerine servet kattılar. Paralar ise belediye ve merkezi hükümetin bütçesinden çıktı!

Mafya ve Çete İktidarı

AKP iktidarının bir başka özelliği ise ülkenin uyuşturucu merkezi haline gelmesi. Sıcak para-ya bağımlılık her türlü kayıt dışı paranın ülkeye

sokulması anlamına geliyor. O açıdan Türkiye'nin uyuşturucu trafiğinin merkezi haline gelmesi, AKP'nin ekonomi politikalarının doğrudan bir sonucu.

Bunun politik ve toplumsal sonucu ise ülkenin mafya ve çetelere teslim edilmesidir. Neredeyse her gün çete çatışmaları yaşanıyor, insanlar sokak ortasında kurşunlanıyor, lise önlerinde çatışmalar yaşanıyor.

Huzur ve güvenlik sözleri bir yalandan ibaret.

Yalanın Kılıfı: Din Siyaseti

Emperyalizmin taşeronluğu ile patronların ve haramilerin temsilciliği AKP'nin gerçek kimliğidir. Ancak AKP, bu kimliği örtmek için muhafazakarlığa ve dine sarılmaktan geri durmuyor. Dün muhtarları toplarken bugün ilçe müftülerini toplayarak cami üzerinden siyaset yapmaya devam ediyor.

Diyanet İşleri Başkanlığı, AKP'nin din işleri başkanlığına, özünde ise propaganda başkanlığına dönüşmüş durumda.

"Türkiye Yüzyılı": Kim İnanır?

Bir yandan laiklik bitmiş, ülke çeteler ve tarikatlara teslim edilmiş, Meclis göstermelik bir kurum, anayasa rafta duran bir metin haline gelmiş, diğer yandan enflasyon, yoksulluk ve işsizlik halkın belini kırarken, patronlar servetlerine servet katıyor, AKP ise masal okuyamaya devam ediyor.

Halk egemenliği anlamına gelen Cumhuriyet, bizzat AKP eliyle yıkılmış yerine tek adam rejimi kurulmuş olmasına rağmen, AKP tarafından ilan edilen "Türkiye Yüzyılı" programı emekçi halkı kandırmanın son aracı olarak devreye sokuluyor.

Bıktık Artık!

Emekçiler bıktı, gençler bıktı, kadınlar bıktı, aydınlar bıktı! Her gün aynı masalı dinlemekten her gün AKP'nin yeni yalanlarından, her gün AKP'nin yeni yolsuzluk iddialarından, her gün Cumhuriyet düşmanlığından artık bıktı halk!

Yoksulluk ve işsizlikten bıkan ve AKP'nin 20 yıllık iktidarına karşı artık yeter diyen halka karşı yalan söylemeyi bırakın!

Aileleri ve Çocuklarını Önce Uyuşturucudan ve Tarikatlardan Koruyunuz!

AKP Genel Başkanı Erdoğan, seçim oyunlarına başladı. Aile kavramı üzerinden toplumsal hassasiyet noktasına vurup buradan 20 yıllık AKP iktidarının kirlerini, toplumsal ve ahlaki çürümenin üzerini örtmeye kalkışıyor.

Aileyi sapkın ideolojilerden koruyalım söylemi tam bir hokus pokus siyasetidir. Gündemde olmayan bir konu üzerinden siyaset yapıp aile kavramı üzerinden muhafazakar toplumsal hassasiyete seslenerek oy devşirmeye çalışıyor.

Müftüler İstişare Toplantısı'nda Erdoğan tarafından dile getirilen görüşler şöyle:

"Diyanetin 4-6 yaş Kur'an kurslarını çocuklarımızın İslam inancı ve ahlakıyla erken yaşta tanışması bakımından çok değerli buluyorum. Kimi hadsizler Orta Çağ zihniyeti diyerek aşağılamaya çalışsa da milletimiz bu eğitim yuvalarına gözü gibi bakıyor. Biz bu hadsizlere bakmayacağız, tam tersine 4-6 yaşındaki bu yavrularımızı yetiştirmek suretiyle tarihe nazar edeceğiz, nazar."

Ancak bugün ülkemizde ailelere ve çocuklara en büyük tehdit uyuşturucu ve tarikatlardan geliyor. AKP'nin 20 yıllık iktidarıyla birlikte uyuşturucu kullanımı, dağıtımı ve yaygınlığının ülke tarihinin en yüksek rakamına ulaşmış durumda. Basına yansıyan mafya ve çete cinayetleri, uyuşturucu ticaretinin artık ayyuka çıktığının bir başka göstergesi.

Bununla birlikte bir başka ciddi tehdit ise tarikatlar. Aileleri korumak adına söz söyleyen Erdoğan, çocukların tarikat pençesine alınmasına tek laf etmiyor. Ancak tarikat yurtlarında çocukların cinsel istismara ve tecavüze uğradığı gerçekleri bir kez daha AKP'nin kimi kimlerden koruduğu sorusunu yanıtsız bırakıyor.

Erdoğan, Dezenformasyon Yapıyor!

Cumhurbaşkanı Erdoğan, bugün Saray'da İlçe Müftüleri İstişare Toplantısı adıyla müftülere hitap etmiş, konuşması alttan alta şeriat devleti propagandasına dönüşmüştür. Her satırı tartışmalı konuşmasında Erdoğan, büyük bir algı operasyonuna, manipülasyona ve dezenformasyona imza atmıştır!

Erdoğan konuşmasında önce şunları söylemiştir: "İnsanlık onca imkana rağmen manevi bakımdan giderek daha fazla irtifa kaybediyor. Materyalist ideolojiler, sosyal açılardan felakete sürüklüyor. Bunun işaretlerine pek çok alanda şahit oluyoruz."

Erdoğan, 20 yıldır iktidarda olmalarına, tarikatlara, cemaatlara ve Diyanet'e her türlü imkanı sağlamalarına rağmen toplumsal ve ahlaki çürümenin nedenini anlamamaktadır.

Toplumsal çürümenin sebebi kapitalizmdir. Materyalist ideoloji ise Erdoğan'ın zannettiği şey değildir. O felsefede bir öğretilerdir!

Her şeyi yağma, rant, faiz ve kar olarak gören kapitalizm bugün insanlığın çürümesinin baş sorumlusudur. Çünkü kapitalizm her şeyi metaya dönüştürmüştür! Bir yandan kapitalizmin, serbest piyasacılığın, rantçılığın, faizciliğın, özelleştirmenin alasını yapıp, konuyu "materyalist ideolojiye" bağlamak temelden yanlıştır. Ayrıca bugün dünyada kapitalizmin savunucuları hep dine sarılmışlardır, muhafazakarlık yapmışlardır. O açıdan, temsil ettiğiniz zihniyet bugün ahlaki çürümenin nedenidir.

Erdoğan devamında şunları söylemiştir: "Kimi Batılı ülkeler uyuşturucu kullanımının, kadına şiddetin en çok görüldüğü yerlerdir. Kadına yönelik şiddet ile çocuklara yönelik suçlar bu ülkelerin sicilinin belki de en kötü olduğu konulardır."

Ancak rakamlar başka şeyi söylüyor: Resmi verilere göre gerek Avrupa ve OECD ülkeleri gerekse G20 üyeleri arasında kadına şiddetin en yüksek olduğu ülke Türkiye.

OECD 2019 yılı verilerine göre dünyada kadına şiddetin en yüksek olduğu ülke yüzde 85 ile Pakistan. Bu oran Senegal'de yüzde 78, Yemen'de yüzde 67, Afganistan'da yüzde 61.

Sosyoloji dincilikle ile toplumsal çürümenin birlikte yükseldiğini gösteriyor! Ancak altındaki asıl sebep ise geri kalmışlıktır!

Halkımız manipülasyona ve algı operasyonuna karşı dikkatli olmalıdır!

Anayasa Mahkemesi Başkanı Laikliği Sulandırıyor!

Anayasa Mahkemesi Başkanı Rize'de katıldığı bir toplantıda anayasanın laiklik ilkesini nasıl uyguladıklarına dair konuşma yapmıştır. Bu konuşmada AYM Başkanı, laiklik ilkesi ile temel hak ve özgürlükleri karşı karşıya koymadan yeni bir anlayış geliştirdiklerini söylüyor. AYM Başkanı'nın yaptığı konuşma şunlar dile getirildi:

"Bu bağlamda Türk anayasa yargısı tarihini ilk 50 yıl ve sonraki 10 yıl olarak iki döneme ayırarak incelemek yanlış olmayacaktır. Bunun nedeni sadece görev alanında meydana gelen değişiklik değil, aynı zamanda bireysel başvuruyla birlikte başlayan yargısal paradigma değişimidir. Bu değişim, ideoloji eksenli yaklaşımdan hak eksenli yaklaşıma doğru gerçekleşmiştir.

Bu kararlarda AYM, başörtüsünün din ve vicdan özgürlüğünün bir gereği olduğunu, başörtüsüne yönelik yasağın hiçbir kanuni temeli olmadığını ve bu yasağın inanç temelinde ayrımcılık teşkil ettiğini vurgulamıştır.

Burada bir mantık hatası vardır. Mesela din ve vicdan özgürlüğünün bir gereği olarak resmi nikah istemeyenler ne olacaktır? Meseleyi kişi hak ve özgürlükler kısmına indirgediğinizde "inanç gereği" medeni kanun değil şeriat kanunlarının geçerli olduğunu savunmak işten bile değildir.

Din ve vicdan özgürlüğü kisvesi altında kadınların recmedilmesi gerektiğini savunan ve bunu uygulayanlara ne denilecektir?

Dini inancıma göre... Bu anayasanın, hukukun ve yasaların dine göre yorumlanması, bu anlamıyla din devletine kapı açan bir yaklaşımdır. Buradan şeriat rejimi çıkar!

Laiklik, teokratik devlete karşı kurulmuş bir barikattir. Anayasa Mahkemesi, Anayasa'nın temel ilkesi olan laikliği geçersiz kılan bir hukuk görüşüne sahiptir.

“Devrimci muhafazakâr”ların vesayeti: İstibdat rejimi

NEŞE DENİZ BABACAN

AKP iktidarının bugünkü pozisyonunu ele almak gerektiğinde öncelikle işin iki yönünü belirginleştirmek önem taşımaktadır. Bunlardan birincisi, AKP'nin yirmi yıllık pozisyonunun yani “vesayete karşı mücadele” ile tarif edilen başlığın aslında sermaye düzeni içerisindeki bir kavgaın ürünü olduğuna dair bir tespittir. İkincisi ise, vesayete karşı mücadele ettiğini iddia eden AKP'nin aslında kendi vesayet rejimini kurduğuna dair olan değerlendirmedir.

Bunların bileşkesine göz atmak gerekirse, ortada emperyalist sistem içerisinde Türkiye kapitalizminin geldiği nokta, bunun siyasal iktidar düzlemindeki boyutları ve ideolojik konumlanmaları ortaya çıkmaktadır.

AKP iktidarının son yirmi yıllık pratiğinin ürünü olarak niteleyebileceğimiz “istibdat rejimi” tam da bunların ürünü olarak ortaya çıkmıştır. Ancak, bugünlere gelene kadar AKP'nin kendisinin karşısında gösterdiği ya da mücadele ettiği tüm kavramlar, öbekler, devlet içindeki odaklar ya da sermaye düzeni içindeki unsurların son tahlilde kapitalist sistemin birer parçası olduğunu unutmamak gerekmektedir.

Buradan çıkması gereken sonuç, meseleyi iki uca çekerek AKP'nin “vesayet odakları” olarak nitelediği unsurların tamamen AKP'nin kopyası olduğu ya da tersinden bu unsurların tarihten ve sınıflar mücadelesinden bağımsız “devrimci ya da ilerici” bir karaktere sahip oldukları değil elbette. O açıdan Türkiye'de son yirmi yılda kurulan rejim Türkiye'nin kurucu ideolojisi olan Kemalizm ile bir hesaplaşma içerisinde girmiş, Osmanlıcı (ya da yeni Osmanlıcı) bir ideolojik temel üzerine yükselmiş ama aslında Türkiye'deki egemen sınıfa, burjuva sınıf diktatörlüğüne ve var olan kapitalist üretim tarzına dokunmadan amaçlarına ulaşmaya çalışmıştır.

Ortaya çıkan sonuç ise bellidir. Türkiye'de devlet, ordu, bürokrasi, yargı, siyasal iktidar vb... üst yapı kurumları üzerinden verilen kavga sonucunda ideolojik olarak Kemalizme karşı Osmanlıcı, İslâmcı ve Türk-İslâm sentezinin yeni bir versiyonu gelmiştir. Bu durumun çelişkisi ise şu şekilde okunmalıdır: Siyasal İslâmcı hareket açısından Türkiye'nin temel sorununun “demokrasi eksikliği”, genelde toplumun özelde ise “Müslümanların” baskı altında olduğu ortaya atılarak “vesayet odaklarına” karşı bir mücadele yürütülmüştü. Bugüne geldiği zaman, sadece objektif bir değerlendirmeye tabi tutulduğunda bile ortada yeni tipte bir vesayet rejiminin kurulduğunu artık İslâmcı cenahın bile çeşitli kesimlerinin görüyor ve dillendiriyor olması tesadüf olarak görülmemelidir. AKP'nin kurduğu yeni rejimin ve bunun baskıcı karakterinin, yargıyı sopa olarak kullanmasının, laikliğin tasfiyesinin, 1923 Cumhuriyet değerlerinin karşıya alınmasının, bunların hepsinin Başkanlık sisteminde temsil ediliyor olmasının pratik

sonucu adlı adınca istibdat rejiminin şekillenmesi olmuştur.

AKP sermaye diktatörlüğünün bir parçasıdır

Başkanlık sistemi ile birlikte ortaya çıkan tek adam yönetiminin ve parlamentonun önemsiz hale gelmesinin, siyasal alanda “otokratik rejimlere ve diktatörlüğe” karşı mücadele gibi bir alanı açıyor olmasının oturduğu bir zemin bulunuyor. Ancak bununla birlikte, AKP iktidarının ve tek adam yönetimi ile birlikte cisimleşen istibdat rejiminin bir burjuva sınıf diktatörlüğünün parçası olduğunu öncelikle birinci sıraya yazmak gerekmektedir. Dolayısıyla AKP iktidarına, istibdat rejimine ya da tek adam yönetimine karşı verilecek mücadele özünde sermaye iktidarına karşı verilecek mücadele ile eşdeğer tutulmalıdır.

Benzeri şekilde, önceki dönem siyasal iktidarın “daha demokrat” olduğunu iddia etmek de doğru bir arayış değil. Üzerine vurgu yapılması gereken nokta meselenin burjuva demokrasisinin alanı içerisinde ele alındığı sürece sermayenin çıkarları, liberalizmin yönelimleri ve emperyalizmin Türkiye'ye dönük politikalarının kırılmasının olanaksız olduğudur.

Bugünlere de aynen bunlar aracılığı ile geldiğini unutmamak gerekiyor. Son yirmi yılın şekillenmesinde Türkiye burjuvazisinin çorbada tuzu olduğunu görmezden gelebilir miyiz? Özelleştirmelerden faydalanan da, vergi aflarından nemalanan da, kârlarına kâr katan da, sosyal devletin tasfiyesinden çıkarı olan da, başkanlık sistemini isteyen ve hatta Tayyip Erdoğan'ı “iyi bir başkan adayı” olarak gören de hep onlardı. Bugün laiklik ve Cumhuriyet için timsah gözyaşları döktüklerine aldanmayalım. AKP iktidara gelirken destekleyenler, “daha fazla demokrasi” için bağımsızlık ve laiklikten vazgeçenler Türkiye'deki patron sınıfıydı.

İkinci olarak, AKP'nin sadece sağ liberal İslâmcı bir ideolojik noktadan beslendiğini iddia etmek yetersiz kalır. Bu noktada Türkiye'de kırk yıldan fazla süredir önce “yeni sol” iddiasıyla yola çıkıp, zamanla “sol liberal”, adım adım “yetmez ama evet” çizgisine gelen liberaller yeni Osmanlıcılığın ana ideolojik gıdalarından birini vermişlerdir. Buradaki çizgi bellidir. Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşu ile hesaplaşma, bağımsızlık ve laikliğin tasfiyesi, vesayete karşı İslâmcı hareketin koçbaşı olarak kullanılması, Kürt hareketinin ve solun bir kesiminin yedeğe alınması liberallerin ana akım siyasal yönelimidir.

Liberallerin ana yaklaşımı elbette emperyalizmin dünyada ve özellikle Ortadoğu'daki yaklaşımları ile paralel ve uyumlu görülmemelidir. Sermaye düzenine ve burjuvaziye tek laf etmeden, özellikle iki kutuplu dünya konjonktürünün ortaya çıkarmış olduğu yapılar ile hesaplaşma neo liberalizmin de ana argümanı olarak gündeme gelmiştir.

Varılan nokta açıktır. Özelleştirme, yağma ve talan düzeninin kurulmasında, Ergenekon ve Balyoz operasyonlarında, laikliğin tasfiyesi süreçlerinde sermaye, AKP ve liberaller arasında uyum ve paralellik olduğu aşikârdır. Son tahlilde bunların üst belirleyeni olarak emperyalizmin rol alması ise şaşırtıcı görülmemelidir.

“Devrimci muhafazakârlar” demokrat olabilir mi?

Öncelikle muhafazakârların devrimci olamayacağını not etmek gerekir. AKP güncel olarak, kurduğu istibdat rejimini perdelemek için bu söyleme sarılmış görünüyor. Bugüne kadar demokrasi havarisi olarak ortalıkta dolaşan ama özünde sermaye diktatörlüğünün konsolidasyonundan başka bir iş yapmayan AKP'nin bu söylemi büyük bir aldatmacadır. Hatta İslâmcı iktidarın burjuva anlamda bile demokrat olmak gibi bir niyeti de şansı da bulunmuyor. Tersi geçerlidir, istibdat rejimi faşizan bir karaktere sahiptir.

İşçi sınıfının güncel durumuna göz attığımızda bile bunu görmek mümkündür. Sermaye karşısında emekçilerin bütün haklarının tırpanlanması, ekonomik kriz vesilesiyle işsizlik ve yoksulluğun zirve yapması, işçilerin en ufak kıpırdanmasında dahi grev yasaklarının gündeme gelmesi, Türkiye'nin emperyalizmin boyunduruğuna daha fazla girmesi, holdingleşen tarikatların devlet yönetimine yerleşmesi, yargının iktidarın sopası haline gelmesi, mafya ve çetelerin sermaye düzeni içerisindeki pozisyonları şu ana kadar bahsettiklerimizin ana bileşenleri olarak görülmelidir.

Ülkemizdeki temel sorun hiçbir zaman vesayet olmadı. Temel sorun her zaman için Türkiye'de eşitsizlikler üzerinde yükselen sömürü düzeni ve emperyalizme olan bağımlılık idi. Bunları görmezden gelen her anlayış, “demokrasi, özgürlükler ve Kemalizmle hesaplaşma” adına AKP eliyle kurulan Osmanlıcı istibdat rejimine kan taşımıştır. AKP iktidarı sayesinde “eski rejim” tasfiye olurken, burjuva sınıf diktatörlüğü zayıflamamıştır. AKP iktidarı tam da böylesi bir zemin üzerinde demokratlık oynamayı bıraktığını söylemekte, baskı ve zulmü halka “devrimcilik” olarak yutturmaya çalışmaktadır.

Bugün, günah çıkarıcılar ya da timsah gözyaşları dökenlerin istibdat rejiminin şekillenmesindeki paylarını unutmayalım dedik. Şimdi gelecekte ise bu rejimin restorasyonu üzerinden siyaset yapanların kapitalist yoldan ve emperyalizmin çıkarlarından başka bir yönetime girmesi mümkün görünmüyor. O yüzden, istibdat rejimine karşı mücadele emperyalizme, sermayeye, liberalizme ve sömürüye karşı mücadelede anlam kazanıyor. Devrimci ve hatta demokrat olmanın temel kriterleri bu mücadele başlıkları üzerinden şekilleniyor. Onun için yeni bir cumhuriyet, emekçilerin, bağımsız, laik cumhuriyeti için mücadeleyi yükseltmek gerekmektedir.

“İstikrar” beyin eşitliği nerede “vesayet”?

İLKER DEMİRER

O kurlarımız için baştan neden bu başlığı tercih ettiğimizi açıklayalım. 2008 yılında İTÜ’de “Türk Üniteliler Kadınlar Derneği” tarafından düzenlenen etkinlikte konuşmacılardan birinin söylediği “istikrar senin neyine vesayet” cümlesi dönemin AKP basını tarafından çok sık dillendirilen bir söylemi haline gelmişti. [1] Liberallerle AKP’nin ittifakını temsil eden siyasal anlayış açısından, söz konusu bu cümleler üzerinde tepinecek kolay lokmaydı. Bu ittifaka göre söz konusu cümlenin öznesi olan iki kadından biri, dernek temsilcisi de olan CHP’li eliti, diğeri ise AKP’ye oy veren “gündelikçi kadın” ise iktidarın dışındaki halkı, “sivil toplumu” temsil edecek şekilde okunmalıdır. Kendisi “müesses nizamın” nimetlerinden faydalanarak bugüne gelen asker-sivil bürokrasinin kendisini halktan “üstün” görmesi “kolonyalist (sömürgeci)” anlayışın izdüşümü olarak görülmelidir. Gene aynı ittifaka göre Türkiye’nin son iki yüzyıllık tarihi biriktirdiği tüm sorunların kökeninde işte kendini böyle üstün gören bir anlayış söz konusudur!

Şimdi gelin biraz kasedi ileriye sayalım ve bugüne gelelim. Dün liberallerle AKP’nin oluşturduğu koronun yerin dibine soktuğu bu “asker-sivil bürokratik elitin” yerini alan “otantik burjuvazinin” “vesayet hanıma” nasıl davrandığını biraz düşünelim. [2] Asker-sivil bürokrasinin bırakmış olduğu nimetlere kendisi çöken “otantik burjuvazi” ve onun “türedi bürokrasisi” “vesayet hanım” hakkını istediği zaman ne demiş olabilir? “Ne hakkı, biz “başörütüsü hakkını” zaten almadık mı?” demiş olabilir mi?

İstikrar beyin keyfi gıcırında, Kuzguncuk’taki yalısında kırk farklı işletmeden maaş alırken, yanındaki minik Gobbels’ler ile sosyal medyada “terör” estirirken, “vesayet hanımın” oğlu/kızı ne olacak diye düşünen var mıdır? Yoktur ve olmasına da ihtimal yoktur. Bol hamaset soslu siyasetin özü, sınıf egemenliğinin pekiştirilmesi, emekçi halkın rıza ve zorbalık yoluyla kendi egemenliğinin engellenmesidir. Dolayısıyla, bizim “vesayet” şimdi istikrar beyi gene destekler de, oğlunun/kızının geleceğini, kendi gençliği gibi heba etmeye pek o kadar kolay razı olur mu, orası bilinmez.

Gel gelelim, söz konusu “askeri vesayet” tartışmalarının geçmişten bugüne kadar uzanan özü de, esas olarak Türkiye’de sermaye düzeninin nasıl tesis edileceği, emekçilerin yarına nasıl ikna edileceği ile yakından ilgisi vardır. Dahası tartışmaların ana eksenini, sermaye egemenliğinin ve sınıf iktidarının devamı da dahil olmak üzere, aslında ülkenin siyasal rotasının hangi düzlemde ilerlediği ile yakından ilgisi bulunmaktadır.

Cumhuriyet ve üç dönem

“Arkeolojik” bir araştırma yaparak geçmiş tartışmaların hangi kökenden ve katmandan geldiğiyle ilgilenmeyeceğiz, ancak askeri vesayet tartışmalarının hangi temelden başladığını anlamak için, Türkiye’nin son yüzyılına

damga vuran etmenleri dönemlerine göre ayırmak gerekmektedir. Kabaca tarif etmek gerekirse, son yüzyılın siyasi istikametine damga vuran tartışmaları üç ana döneme ayırabiliriz. Birincisi Meşrutiyet’ten erken dönem Cumhuriyet’in “kurucu” dönemine kadar gelen süreyi kapsayan (1908-45) dönemdir. Bu döneme damgasını vuran ana siyasi etmen Türkiye’nin nasıl “muasırlaşacağı” (çağdaşlaşacağı) ya da bu eğilime karşı nasıl tepkiler vereceği ile yakından ilgilidir. [3] Bugünkü Kemalist ve İslamcı siyasetin kurucu öğeleri tam da bu dönem şekillenirken, muasırlaşma ile “burjuva devrimi” peşi sıra gelmiştir. Bu döneme dönük, ileride revizyonist tarihçilerin en sevdiği eleştiri olarak “korporatizmin”, ya da devlet eliyle burjuva sınıfı yaratmanın “burjuva devrimiyle çeliştiği” iddiası gelse de, “burjuva sınıfı yaratmanın” sadece devlet eliyle mümkün olmadığı bugün biliniyor. Dahası sınıfsal içeriği değişen Türkiye’nin yönetici kademesinin çağdaşlaşma ile modern bir kapitalist ülke yaratmak arasında paralellik kurduğu da bilinmektedir. [4] Sınıf egemenliğinin tesisi ve toplumsal formasyonu belirleyiciliği bu tartışmada esastır.

Bu sürece karşı çıkanı da, destekleyini de, eleştirel katkı sağlayıcı da bu eksenin belirleyiciliği altında tartışmayı yürütmüştür. Çağdaşlaşmanın üst yapısal değişimleri nasıl ve hangi yönde değiştirmesi gerektiği üzerine dönük yürütülen tartışmada, Türkiye’nin geri kalmışlığı temel kalkış noktasıdır. İkinci evre, birincisinin bıraktığı yerden başlar. 1946-90, Soğuk Savaş dönemi, Türkiye’nin az gelişmişliğinin hangi “kalkınma” yoluyla gerçekleşeceği üzerinde şekillenir. Türkiye bu anlamda, dünyada da yalnız değildir. Soğuk Savaş’ın sıcak noktalarının aksine, “soğutulması gereken sıcak temas” olasılığı bulunan bir ülkedir. O yüzden Türkiye’nin nasıl kalkınacağı sorunu, aynı zamanda serpilip gelişen burjuva sınıfının egemenliği nasıl “sürdürülebilir” kılacağına da önemli bir tartışması haline gelir.

Elbette, içinde bulunduğu dünyadan kurtulamayan Türkiye sermaye sınıfı ve kapitalist üretim ilişkileri, kendi zıttını da yaratır. Kapitalist olmayan yoldan kalkınma tartışması, dönüp dolaşır “sosyalizme” çıkar. 1946-90 yılları arasındaki “kalkınma” tartışması bağımsızlık ve sosyalizm mücadelesiyle birleşmesi, adeta bir ters kutuplanmadır burjuva sınıfı için. Bu dönemin İslamcı siyaseti ve milliyetçiliği, anti-komünist bir çizgiyi sürekli diri tutacak öğeleri beslerler. İslamcı siyaset bu dönemin ana aktörü değil, “kilit” unsurudur. Milliyetçi siyaset ise sermaye düzeninin işçi sınıfına karşı “vurucu timi” özelliğindedir. İki de iktidarı almaya heveslenmez ancak siyasetin kırmızı çizgilerini belirler. Sermaye düzeninin sıkıştığı, krizleri çözemediği bir anda sağ siyasetin tüm bölmeleri işçi sınıfı hareketine karşı baskı ve zor aygıtını devreye sokmaktan çekinmez. Bu anlamda darbe öncesi ve sonrasında bir sürekliliği bulunmaktadır. Darbe öncesi siyasi, ideolojik ve toplumsal atmosfer, sermaye güçleri adına düzenlenmiş, daha sonra 12 Eylül darbesi örgütlü işçi sınıfı hareketi ve solu ezme-yönelmiştir.

1946-90 arasındaki dönem, erken Cumhuriyet dönemine oranla fikirlerin daha fazla zor gücüyle kabul ettirildiği, toplumun sermaye için hizaya sokulduğu bir evredir. Bu anlamda sağ siyasetin “otantik burjuvazinin demokratik özlemlerini” taşıması ya da burjuva devriminin demokratik yanının temsilcisi sayılması, seçim-demokrasi eşitliğinin kurulmasından ibarettir. 12 Eylül sonrasında oluşan toplumsal/siyasal atmosfer, “kalkınma sorununa” kapitalist yoldan verilen cevabın ürünü olmuştur. İkinci evre de bu şekilde kapanmıştır.

İkinci evrenin kapanışına dünya siyasetinde sosyalizmin geriye çekilişiyle birlikte Cumhuriyet’in kuruluş ve gelişim aşamaları tamamlandı, sermaye iktidarının ihtiyaç duyduğu dönüşüme denk düşecek bir tartışma damgasını vurmuştur. Esas mesele, “demokratikleşme” maskesi altında sermaye iktidarının merkezileşmesi, merkezkaç kuvvetleri, dinci gericilik ve ulusal sorun, gücünün kırılmasıdır. Bu anlamda siyasal İslamın, uluslararası bir proje olarak iktidara taşınması gündeme gelmiştir. 90’lardan itibaren başlayan bu yeni evrede, liberaller, İslamcılar ve Kürt hareketi “demokratikleşme” temel tespitiyle yola çıkarak kendi tarih okumalarını geliştirmişlerdir. Kabaca ilk evrenin siyasal eleştirisini temel alan bu yaklaşımların, Türkiye’nin kendi özgün dinamikleriyle değil, bir grup asker-sivil bürokratik iradenin basıncıyla “Batılılaştığı” tespitini yapar. Liberaller bunu “yanlış Batılılaşma” olarak görürken, İslamcılar ise “kadım Doğu medeniyetinin” reddi ve kesintiye uğraması olarak görür.

İslamcılar ve liberaller; eleştirel okuma mı, siyasi iktidar programı mı?

Ancak burada bir noktaya dikkat çekmek gerekiyor. Post-Kemalizm olarak ifade edilen bu dönemde, farklı siyasi grupları ve çevreleri aynı potaya sokmaya amacı fazla anlamlı değil. [5] Bu anlamda, tartışmanın devamı olarak görülen, yeni dönemin “post-post Kemalizm” olarak tarif edilmesi hem siyasi, hem de mantıksal olarak hatalıdır. 90’larda başlayan bu evreye sermayenin merkezileşmesi eğilimi ağırlık koymuştur. Sermaye iktidarının hangi mekanizmalarla yeniden kurulacağı, İslamcı siyasetin merkeze çekilmesiyle son bulabilecek bir olgu değildir. Farklı akımların Cumhuriyet eleştirisine dayanan tarihsel yorumları, “eleştirel tarih okumasından” fazlasıdır. Bu eleştiri, sermaye egemenliğinin 2000’li yıllardaki yeni yönelimi için siyaseti daha sıkışık bir alanda tariflediği bir yeniden kuruluş açılımının ideolojik altlığıdır. 2000’lere damga vuran ve yeni bir rejimin kurulmasıyla sonuçlanan süreç, ancak böyle bir tarih okumasıyla mümkün olabilirdi. Sermayenin ihtiyaçları gereği, siyasetin dönüşümü toplumsal bir desteği asgari düzeyde zorlamaktadır. Bu anlamda üçüncü evre bir Post-Kemalist dönemden ziyade, karşı-devrimin iktidara gelme sürecidir. Dahası bundan sonrası için ise temel meseleyi “demokratikleşme” olarak görmek sermaye egemenliğinin yarattığı pratiği de es geçmek anlamına geliyor.

Cumhuriyet’in ilk yıllarına dönük geliştirilen

"milli burjuvazi" yaratma ve sermayenin mäsadere yoluyla aktarılması, tüm yüzyıl boyunca Cumhuriyet'i hiç bırakmamış bir gerçekliktir. Özellikle son 20 yılda bu anlamda sermaye iktidarı daha kurumsallaşmış, kendi içindeki çelişkileri belli sermaye gruplarını tasfiye ederek çözmüştür. FETÖ'den Uzanlara, Karamehmetler'den, Doğan'a kadar sermayenin el değiştirmesi siyasi ihtiyaçlara göre şekillendirilmiştir. Dahası, son 20 yılda "milli burjuvazi yaratma" döneminde emsaline pek rastlamadığımız bir biçimde ülke kaynaklarının dar bir çevreye "peşkeş" çekilmesi de ayyuka çıkmıştır. Anlayacağınız vesayet değil, sınıf iktidarı esas meselemizdir!

Bu anlamda son 20 yılın pratiklerini sermayenin ihtiyaçları ve iç çelişkileri düzleminde ele almak, Cumhuriyet'in belli evrelerini de aynı şekilde okumak bizi daha anlamlı bir siyasal tartışmaya götürecektir. Eğer hayali karakterimiz olan emekçi kadının, gerçek bir siyasi güç olması ise temel meselemiz, işte işin bam teli siyasal tartışmaların sermaye iktidarının ve düzeninin iç yapısıyla ilgili olduğudur. Bu noktada son parantezi de sola açmak gerekiyor. Doğru hamleyi, doğru yere vurmak gerekiyor. Dün, solun liberal kesimlerine eklemlenen kesimlerin düştüğü hata, siyasal pratiği sınıf mücadelesinden ayrı değerlendirmekten

kaynaklıydı. Bugün de, liberallerin konumunu "sınıfsızlığın sınıfsız eleştirisi" düzleminde ele alırsak, aynı hataya biz düşeriz. Buna ihtiyacı- mız yok, ihtiyacımız olan şey sermaye iktidarına karşı işçi sınıfının ayağa kalkışına öncülük etmektir. Eski bir ifadeyle söylemek gerekirse; "eleştiri silahı, silahların eleştirisinin yerini kuşkusuz alamaz; maddi güç ancak maddi güçle yenilebilir; ama teori de, yığınları sarar sarmaz maddi bir güç durumuna gelir."

Anlayacağınız vesayet hanımın eşitliği ve özgürlüğü elde etmesi ancak maddi güçle olur... Biz o maddi güce sahip olacağız!

Notlar

[1] Konu hakkında ulaşılabilen ilk yazılardan biri: <https://www.yenisafak.com/yazarlar/nazmiye-yilmaz--pazar/istikrar-senin-neyine-vesayet-9979>

[2] "Otantik burjuvazi" tanımlaması yaparak AKP'yi burjuva demokratik devrimi tamamlayan unsur olarak göklere çıkaran Birikim tayfasının, özgün sosyalizm tariflerini okurken, son 10 yıldaki siyasal gelişmelerin tam aksi istikamette ilerleyerek bugünlere gelmesi de pek manidar. Ömer Laçiner, az soslu sosyalizm tarifine çalışırken, azıcık da Türk sağının tarihine çalışırsa İslamcı-milliyetçi "blok beton"

görme olasılığı çok daha fazla olurdu. Özgün burjuvazi tarifleri için: Laçiner Ömer, "Sosyalizmin tarifine çalışacağız", 2007, Birgün Gazetesi, <https://birikimdergisi.com/guncel/167/omer-laciner-ile-soylesi-sosyalizmin-tarifine-calısacagız>

[3] Berkes, Niyazi, Türkiye'de Çağdaşlaşma, s.17-40, 33.baskı, YKY Yayınları:İstanbul, Bir dönem ünlü "Doğu Despotizmi" ve Asya tipi üretim tarzı (ATÜT) tartışmalarının içinde yer alan Berkes, esas meselenin farklı geleneklere sahip İslam devlet anlayışında olduğunu belirterek, Türkiye'deki ana eksenin "çağdaşlaşma", laikliği de aşacak şekilde, olduğunu pek çok kez tekrar eder.

[4] Korparatizm tezinin en ateşli savunucusu olan ve "tutarlı" bir Weberci analiz yapan Taha Parla'nın bu konudaki tespitleri bugün bile sürmekte. Kim bilir, Parla'ya göre bugün bir Ziya Gökalp olmasa da, korparatif devlet anlayışı ruhen yaşıyor olsa gerek. <https://t24.com.tr/yazarlar/taha-parla/sef-sistem-ve-meslek-orgutleri-fasizmin-devresi-kapaniyor-mu,37256>

[5] Aytürk İlker, Post-Post Kemalizm: Yeni bir paradigmayı beklerken, 2015, s.34-48, Birikim (319)

Susurluk'tan bugüne ne kaldı?

Üzerinden 26 yıl geçen Susurluk kazası bugün sadece bir dönüm noktası değil, tartışılması ve ülkenin dönüşümünde bir mihenk taşı.

Kazayı hatırlayacak olursak; Balıkesir'in Susurluk ilçesinde 1996 yılında dört kişiyi taşıyan bir Mercedes otomobil, benzin istasyonundan çıkmakta olan bir kamyonu çarptı. Otomobildeki üç kişi yaşamını yitirdi, bir kişi sağ kurtuldu.

Bu kazayı diğerlerinden ayıran ise malumunuz aracın içinde bulunanlar ve ortaya saçılan ilişkiler olmasıdır. Gerek kaza öncesinde hazırlanan ancak sonrasında kamuoyuyla paylaşılan gerekse de kaza sonrası yapılan araştırmaların sonuçlarında, devletin içerisinde uzun yıllardır bir "çetenin var olduğu" ve özellikle 1990'larda PKK ile mücadele için oluşturulan çetelerin zamanla faili meçhul cinayetler, mafya hesaplaşmaları ve uyuşturucu kaçakçılığı gibi bir dizi suça bulaşan bir yapıya dönüştüğü yönünde sonuçlar elde edildi. Aracın içinde bulunan eski Emniyet Müdür Yardımcısı Hüseyin Kocadağ, Gonca Us ve Mehmet Özbay olay yerinde hayatını kaybetti. Dönemin Doğru Yol Partisi Şanlıurfa Milletvekili Sedat Bucak ise yaralı kurtuldu.

Olayın hemen ardından Mehmet Özbay kimliğini taşıyan kişinin birçok suçtan Uluslararası Polis Teşkilatı (Interpol) tarafından aranan Abdullah Çatlı olduğu ortaya çıktı. Bu durum yaşanan kazanın basit bir trafik kazası olmaktan çıkaran bir

sürecin başlamasına neden oldu.

Kamuoyunda oluşan tepkiler sonucunda, bu ilişkilerin açığa çıkarılması, devlet içerisinde yasa dışı faaliyetlerde bulunan bir yapının olduğu iddialarının araştırılması ve suçluların cezalandırılması talebiyle "Sürekli Aydınlık İçin Bir Dakika Karanlık Eylemi" başlatıldı. Şubat 1997'de sivil toplum kuruluşlarının girişimiyle başlatılan eylemler kapsamında saat 21.00'de ışıkların bir dakika boyunca açılıp kapatılması öngörülüyordu. Ayrıca Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde (TBMM) Susurluk Araştırma Komisyonu kuruldu. Yapılan araştırmalar, bu karmaşık ve karanlık ilişkilerin merkezine dönemin İçişleri Bakanı Mehmet Ağar'ı oturtmaya başladı. Ağar, 1998 yılında DGM'de sanık sıfatıyla ifade verdi. Üç saat süren ifadesinde birçok soruyu "devlet sırrı" olduğu gerekçesiyle yanıtlamadı ve davaya konu birçok olayın yaşandığı tarihte bakan olduğu gerekçesiyle ancak Yüce Divan'da yargılanabileceğini savundu.

Devletin raporlarında ve Susurluk kazası sonrasında hazırlanan çok sayıda rapor ve araştırmada da birçok önemli bulgu yer alıyor. Toplamı binlerce sayfayı bulan bu rapor ve araştırmalar, bugün de devam eden tartışmalar için önemli birer kaynak niteliği taşıyor.

Bu raporlarda, yer alan bulgular, devletin içerisinde uzun yıllardır bir "çetenin varlığına" ve özellikle 1990'larda PKK ile mücadele için oluşturulan özel birimlerin zamanla faili meçhul cinayetler, mafya hesaplaşmaları ve uyuşturucu kaçakçılığı gibi bir dizi suça bulaşan bir yapıya dönüştüğüne işaret ediyor.

Bu işin iki yanı olduğunu görmek gerekiyor. Birincisi bu olay ve akabinde yaşananlar reel sosyalizmin çözülüşü sonrası ihtiyaç kalmayan kontrgerilla ve yapılanmasına dairdir. Tüm toplumsal kesimlerin bu organizasyonun tasfiyesine yönelik atomize edilmesi ve İtalya'daki NATO teşkilatı olan başka bir yapının benzer bir biçimde tasfiye sürecine sokulmasını akıllara getirmektedir. Keza bunun devamı olan süreç 2010'larda ortaya çıkan balyoz davalarıdır. İkincisi ise bu yapının ülkenin tüm suç dünyasının tüm kılcal damarlarına yayılmış bir organizasyon olmasıdır. İşçi sınıfı ve öncülerine yönelik organizasyonun artık bir organik devlet yapılanmasına dönüşmesidir. Sonuçları ise kimin kimi tasfiyesinden çok sosyalistlerin sürecine müdahalesinde hala zayıf kalması ve işçi sınıfının daha çok sömürülmesine gitmesidir. İşçi sınıfını iktidara taşıyamazsak daha çok sonuçlarına katlarız.

Brezilya'da Lula da Silva Başkanlık Seçimini Kazandı

Brezilya'da geçtiğimiz hafta sonu gerçekleşen seçimlerde Luiz Inácio Lula da Silva veya kısa adıyla Lula, ülkenin mevcut lideri Jair Bolsonaro'yu geride bırakarak seçimlerin galibi oldu.

Lula galibiyetin ardından yaptığı ilk konuşmada, en acil görevin açlığı bitirmek, halkın iyi yaşamak ve yeniden umuda sahip olmak istediğini ve Amazon ormanlarındaki tahribata da son verileceğini belirtti.

Ülkenin seçimden önceki sağcı lideri Jair Bolsonaro, seçimlere yönelik olarak yapılacak seçimin "iyilikle kötülük" arasında bir savaş olduğunu belirtirken Lula ise seçimleri "demokrasi ve otoriterlik arasında" bir mücadele olarak

tarif ediyordu.

Lula seçim zaferinin ardından yaptığı ilk konuşmada, Bolsonaro'nun bireysel silahlanma yanlısı politikalarına karşı çıkarak "Brezilya halkı yeniden umuda sahip olmak istiyor. Halk silah değil kitap istiyor. İyi yaşamak, iyi yemek, iş sahibi olmak ve eğitime erişmek istiyor" ifadelerini kullandı.

Ayrıca halkların eşit hak ve imkanlara sahip olmasını hedefleyen Lula, "İki Brezilya" olmadığını söyleyerek, "Biz tek bir halkız" dedi. Lula, Amazon ormanlarında Bolsonaro döneminde artan ormansızlaşma ve tahribata da son verileceğini dile getirdi.

Lula da Silva Kimdir?

Eski bir metal işçisi ve sendika lideri olarak 1970'lerdeki grevler sırasında adını duyuran Lula, 2011 yılına kadar toplamda sekiz yıl Brezilya'da devlet başkanlığı yaptı. Başkanlığı sırasında kaynakları eğitim ve kalkınmaya yönelik kullanarak Brezilya'da yoksulluk düzeyini getirmeyi başarmıştı.

2016'da savcılık, Lula da Silva ve eşi hakkında yolsuzluğa karışma suçlamasıyla dava açılması için mahkemeye başvurdu. 2017'de 9 yıl 6 ay hapis cezasına çarptırıldı. 2018 yılında hapse girdi ama mahkumiyeti daha sonra düştü.

Lula ise görevini kötüye kullanma suçlamalarını reddetti ve davanın siyasi olduğu olduğunu savundu.

SOL BAKIŞ Kamil Tekerek

"Devrimci muhafazakârlık" safsatası ve "Türkiye'nin Yüzyılı" üzerine

AKP cenahının kendilerine dair yeni söylemini "devrimci muhafazakârlar" olarak tercih etmesi tesadüf değil. Bu durumu, son yirmi yıllık AKP iktidarının tüm yaptıklarını devrimcilik söyleminin arkasına sığınarak meşrulaştırma çabasının bir ürünü olarak değerlendirmek de mümkün.

Buradan, devrimciliğin aslında özenilen ve meşru görülen bir kimlik olarak görülmesi çıkar. AKP iktidarı tam da bu yüzden devrimciliği, onunla uzaktan yakından ilgisi olmayan muhafazakârlık sosuna bulayarak işin içinden çıkmaya çalışıyor.

Meselenin arka planı ise bellidir. Devrimcilik iddialarında oldukları başlıklara göz atmak gerekirse her tarafından emperyalizme bağımlılık, gericilik ve sermaye yanlılığı çıkmaktadır.

AKP iktidarı, özelleştirmelere zirve yaptırmış, kamu-culuğu tasfiye etmiştir. "Özelleştirme devrimi", 24 Ocak kararlarının, 12 Eylül faşist darbesinin ürünüdür.

Vesayet ile hesaplaşma adı altında, sermaye iktidarının kuvvetlendiği, gerici burjuva diktatörlüğünün perçinlendiği tek adam yönetimine geçilmiştir. "Vesayete karşı devrim", Türkiye'de AKP eliyle istibdat rejiminin kurulmasıdır.

Cumhuriyet düşmanlığının mantıklı sonucu Türkiye'nin emperyalizme göbekten bağlı hale gelmesi ve tam boy gericilik olmuştur. "Devrimci muhafazakârlık" Türkiye'yi siyasal İslâmcı bir yönetime muhtaç etmenin adıdır. Burada Cumhuriyet yönetiminden bahsetmek mümkün değildir.

"Dağa taşta imam hatip açacağız" diyerek Türkiye'deki eğitim sistemini iğdiş eden ve hatta paralı hale getiren AKP iktidarındır. Onların devrimden anladıkları, İslâmcılığın ve paranın eğitimin her kademesinde yer etmesidir.

AKP ülkemizdeki karşı-devrim sürecinin önemli bir aktörü olarak yer almıştır. Bunu devrimcilik söylemi ile yok etmeye çalışmakta, seçimlerin yaklaştığı bir dönemde ise kendi tabanını yeni rejime bağlayacak sloganlara başvurmaktadır.

Türkiye'nin Yüzyılı söyleminin de benzeri şekilde böylesi bir dönemde devreye sokulması şaşırtıcı olmamıştır. AKP'nin bu söyleminin sadece yerli araba ve Kanal İstanbul gibi bazı başlıklar üzerinden şov yapmaya endeksli olduğuna aldanmamak gerekiyor. AKP iktidarı Türkiye'nin Yüzyılı söylemi üzerinden yeni rejimin yerine oturması için çaba göstermektedir. Bunu da "büyük devrim" olarak halka yutturmaya çalışmaktadırlar.

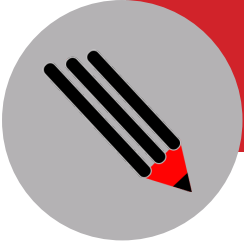
Oysaki, ülkedeki durum bellidir. Sömürü derinleşiyor, sermaye diktatörlüğü her geçen gün emeğe

saldırısını arttırıyor, söylemde emperyalizme kafa tutuluyor gibi görünülse de özünde emperyalizme olan bağımlılık azalmıyor, AKP toplumu İslâmcılık ve laiklik üzerinden kutuplaştırmaya devam ediyor, ekonomik kriz başını almış gitmiş işsizlik ve yoksulluk zirve yapmış durumda... Bunları görüp devrimci olmamak mümkün mü?

O zaman taşları yerine oturtacağız. Devrimcilik öncelikle sömürüye, egemen sermaye sınıfına ve emperyalizme karşı olmayı gerektirir. Devrimciler halktan, eşitlikten ve Cumhuriyet yönetiminden yanadırlar. Devrimciler, emekçilerin inançlarına karışmaz, dinin siyasete alet edilmesine karşı çıkarlar. Gerçek devrimcilik, emekçilerin iktidarına inanmak ve bunun için mücadele etmektir. AKP'nin en büyük çelişkisi de burada ortaya çıkmaktadır. Geçmişte, MTTB'den Akıncılar'a, AK Gençlik'ten AKP'ye uzanan yolun tarihinde, devrimcilere karşı emperyalizm ve sermayenin koçbaşı olarak mücadele etmek vardır. AKP'nin karşı devrimciliğinin de bir tarihi bulunmaktadır.

Devrimcilik değişim demektir. O yüzden muhafazakâr devrimci diye bir şey olmaz; bu söylem safsatadan, halkı kandırmaktan ibarettir. Ancak muhafazakâr yurttaşlarımız da yukarıda bahsettiğimiz şekilde içinde yaşadıkları düzeni sorgulayabilir ve devrimcilerin saflarına katılabilirler.

Türkiye Cumhuriyeti'nin ikinci yüzyılına doğru yol alırken, bir düzen değişikliğinin mümkün olduğunu ve bunun sosyalizmle taçlanabileceğini görmek ve düşünmek her türlü safsatadan daha elle tutulur bir gerçektir.

Genç Köşe

Nasıl Bir Ülke?

2022 Türkiye'si'ne baktığımızda gençlerin geleceğe dair umutsuz olduğu, kadınların toplumsal yaşamdan soyutlandığı, işçilerin ve emekçilerin ağır çalışma koşullarında sömürülmeye mahkûm bırakıldığı, insanlığın yaşamına devam edebilmesi için gerekli olan temel ihtiyaçlarının tam boy piyasaya açıldığı, emperyalizm ile yapılan işbirlikçiliğin had safhaya ulaştığı bir tabloyu görebilmek mümkündür. Bu noktaya gelirken 20 yıllık AKP iktidarının payını es geçmek mümkün değildir. İktidara geldiği 2002 yılından itibaren cumhuriyetin kazanımlarına savaş açan AKP iktidarı, 1980 darbesinden sonra başlayan dönüşüm sürecinin öznesi haline geldi. Üniversiteler üzerinde kurulan baskı, toplumsal hayata dair yapılan düzenlemeler, imam hatip liselerinin sayısındaki artış, tarikat ve cemaatlara sunulan imkanlar...

Bu dönüşümlerin tek sorumlusunun AKP olduğunu söylemek doğru olmayacaktır. Evet aktör AKP'dir ama tek sorumlu AKP değildir. 12 Eylül 1980'de gerçekleşen askeri darbe bir açıdan AKP'nin geçmiş niteliğindedir. YÖK'ün kurulması, ülkenin serbest piyasaya açılması, özel üniversitelerin kurulması gibi süreçler 1980 darbesinin birer sonucu olarak karşımıza çıkmaktadır. 1990'lara geldiğimizde, Refah Partisi ile birlikte siyasal İslam'ın yükselişi, yeni bir krize doğru gidildiğinin göstergesi haline gelmiştir. Refah Partisi mitinglerinde şeriat naralarının atılması, Refah Partisi'ne üye olan milletvekillerinin laiklik karşıtı söylemleri ve bizzat Necmettin Erbakan'ın "Rektörler kapıya çıkıp başörtülü bacıma hoş geldin diyecekler" cümlesi, laikliğin büyük bir tehlikede olduğunun kısa özetidir.

Nasıl Bir Memleket İstiyoruz?

Yukarıdaki cümlelerimizde, memleketin nasıl bir süreç sonucunda bugünkü haline geldiğinin kısa bir panoramasını sunmuş bulduk. Memleketin içinde bulunduğu karanlık tablonun sorumluları bizler değilken faturalarını bizlere kesmekte ısrarcı olduklarını görüyoruz. Her gün yeni bir zam habe-

riyle uyanırken işçinin ve emekçinin aylık sınırının altında aldığı maaş, bir lütufmuş gibi önümüze seriliyor. Emperyalizm ülkenin her yerinde boy gösterirken ve memleket göçmen gettosu haline gelirken bu durumun güzellemesi yapılıyor. Kadınlar, sokağa çıktığı her an endişe duyarak hayatlarına devam ediyor. Öğrenciler, okurken çalışmak zorunda bırakılıyor veya KYK kredisi alarak okudukları süreç içerisinde borç batağına sürükleniyor. Bu düzen bizim düzenimiz değildir. Bu düzen sistemin kabul gördüğü ölçüde parası olanın sistemi devam ettirmek üzere yaşatıldığı, parası olmayanınsa "ne yaparsa yapsın ayak bağı olmasın yeter" muamelesiyle karşılaştığı bir düzendir.

Bu düzene mahkûm değiliz!

Laikliğin olduğu bir düzen istiyoruz. Çünkü kadınların toplumsal hayata tekrardan dahil olabilmesi ve kulluk anlayışı yerine eşit yurttaşlık anlayışının sağlanabilmesinin ön koşulu laikliktir. İşçilerin ve emekçilerin hak ettikleri insanca bir yaşamı istiyoruz. Geleceğin mühendisleri, doktorları, öğretmenleri olarak eğitim hakkımızın gasp edilmediği bir memleket istiyoruz. Yaşamımıza devam edebilmemiz için gereken bütün ihtiyaçların kâr uğruna piyasaya açılmadığı bir düzen istiyoruz.

İstedığımız Memleket Mümkün Müdür?

Bu soruya cevap vermeden önce içinde yaşamakta olduğumuz kapitalist sistemi bilmek, anlamak gerekmektedir. İşçilerin sömürüldüğü, her alanın; sermayedarlara kâr uğruna peşkeş çekildiği, parası olanın yaşadığı, olmayanınsa yalnızlaştığı bir sistemdir kısaca. Kapitalizm içerisinde istediğimiz memleket mümkün değildir. Bu durumun birçok sebebi vardır. Bu sebeplerden en önemlisi, kapitalizmin kâr üzerine kurulmuş bir sistem olmasıdır. Sermayedar için kâr etmek en önemli parametredir. Bunun dışındaki en önemli diğer sorun, sermayedarın nasıl kâr edeceğidir. İşçiler üzerinden oluşan artı değere, hakları olmasına rağmen el koyarak kâr ederler. Durum yalnızca bundan mı ibarettir? Elbette hayır. Has-

taneler, okullar, toplu taşıma gibi birçok alan da sermayedarlara sunulan kâr alanları arasındadır. Bu düzeni yıkmadan, düzen içerisinde restorasyon yapmak bize bir çözüm yolu sunmuyor. İstedığımız memlekete giden yol; bu düzeni yıkmaktan, değiştirmekten geçmektedir. Sadece bu düzeni yıkmak ve dönüştürmek sonucunda istediğimiz memlekete ulaşabilmemiz mümkündür.

Ne Yapmalıyız?

Gençlere ve emekçilere sunulan seçenekler bellidir. Sermayenin ve onun işbirlikçileri tarafından belirlenen ittifaklar bize bir çıkış yolu olarak sunulmaya devam ediyor. Halbuki siyaset gündelik hayatımızın ta kendisidir. Sabah işe gittiğimiz saatten otobüse bindiğimiz saate kadar... Siyaset yine de sandıklara sıkıştırılmak isteniyor. Ancak siyaseti oy vermek olarak kodlamak anlamsızdır, onlara karşı mücadele verilmelidir. Laiklik mücadelesi öne çıkarılmalıdır. Kadınlar üzerinde kurulmaya çalışan gerici tahakkümü, tarikat ve cemaatlara sağlanan imkanların ve bu yurtlarda baskıya uğrayan arkadaşlarımızın hayattan kopartılmasının önüne geçebilmek için laiklik demekten korkmamalıyız. Siyaseti kimliklerin üzerine kuranların karşısına sınıf siyaseti ile çıkmalıyız. Bunları tek başına yapmanın mümkün olmadığını farkında olmalıyız. İnsanların birbirine ihtiyacı olduğunu bilmek, kurtuluşun tek başına olamayacağı, aksine toplumsal kurtuluş olmadan kimsenin istediği düzende yaşayamayacağını görmek ve anlatmak gerekmektedir. Düzenin tüm alanlarda örgütlü olduğunun farkında olup mücadelemizi örgütlü bir şekilde vermeliyiz.

Örgütlü bir mücadele elbette ki istediği sonuca varacaktır. Yaşamak istediğimiz memlekete giden yolda düzen yolumuza engeller çıkarmaya devam edecektir. Bu engelleri aşmanın yolu, birlikte olmaktan örgütlü mücadeleden geçmektedir. Örgütlü bir halkı hiçbir kuvvet yenemez!

■ Batuhan Baybars

TKH'den Açıklama:

Saltanatı dün kaldırdık, yine kaldıracacağız!

Türkiye'nin tarihsel ilerlemesinde önemli bir adım olan saltanatın kaldırılışının 100. Yıldönümünü hatırlamak ülkemizin içinde bulunduğu koşullar açısından bugün daha da önemli bir hale gelmiştir.

Cumhuriyet, egemenliğin hanedandan, sülaleden ve padişahlardan alınarak halka verilmesidir. 1 Kasım 1922 tarihinde TBMM tarafından saltanatın kaldırılması, egemenliğin Osmanlı ailesinden alınıp bütün yurttaşlara verilmesi olarak Cumhuriyet'in temelini oluşturmuştur.

Saltanat öykünmecilerinin iş başında olduğu ve hatta yeni bir saltanat rejiminin hayata geçirildiği bir dönemdeyiz. Cumhuriyet'in tasfiye edildiği, Cumhuriyetin bütün kazanımlarının

tek tek ortadan kaldırıldığı, Cumhuriyetin bütün değerlerinin yağmalandığı 20 yıllık sürecin sonunda Türkiye'nin geldiği yer ne yazık ki, yeni bir saltanat rejimidir!

Bugün sermayenin egemenliği altında burjuvazinin saltanatı vardır. Nüfusun küçük bir azınlığı emekçi halkın üzerinde paranın saltanatını kurmuşlardır!

Bugün tek adam rejimiyle yeni bir saltanat sermayenin gerici çıplak istibdat rejimi olarak AKP tarafından yaşama geçirilmiştir!

Bugün Abdülhamit ve Vahdettin başta olmak üzere Osmanlı sultanlarına duyulan hayranlık ve yapılan Osmanlıcılık, kurulan tek adam

rejiminin ideolojik payandasıdır. Cumhuriyet ve halk egemenliği ile derdi olanların Osmanlıcılık yapması boşuna değildir!

Bugün saltanat, başkanlık sistemi adıyla kurulan tek adam rejimidir!

Bugün saltanat, ülkenin limanlarını, madenlerini, topraklarını, fabrikalarını ve bütün değerlerini yağmalayan haramiler saltanatıdır!

Bugün saltanat, halk egemenliği yerine sermayenin ve bir avuç zengin azınlığın saltanatıdır!

Dün kaldırdık, yine kaldıracacağız!

Öğrenciler 4 Gün Markete 1 Gün Okula Gidecek!

Milli Eğitim Bakanlığı ile A101 arasında imzalandığı iddia edilen protokole göre öğrenciler artık işyerlerinde dört gün çalışacak, bir gün ise okula gidecek.

MEB ile A101 arasında 6 Ekim tarihinde; "sektör çalışanlarının mesleki eğitim merkezleri (MESEM) aracılığıyla eğitim öğretim sürecine dahil olması ile mesleki eğitim ve istihdam süreçlerini yaşama ge-

çirmek" amacıyla protokol imzalandığı ortaya çıktı.

Ülkemizde ekonomik zorluklar ya da gerici bas-kılardan dolayı okuyamayan çocukların sayısının her geçen gün arttığı bir tabloda bu protokol ile eğitim tamamen esnekleştiriliyor ve çocuk yaşta çalışma meşrulaştırılıyor.

Gençler içinde gelecek kaygısının çok daha fazla

yaşandığı böylesi bir dönemde bu sistem çocuklarımızın geleceğini kurtarmak yerine sadece karartıyor. Mesleki deneyim kazandırma adı altında gündeme gelen bu iddia eğer hayata geçirilirse çocuk işçiliği ve çocuk sömürsü konusunu normalleştiren çok az ülkeden biri olacağız kesin.

Yoldaştan Mektup

Boğaziçi'nde Mücadeleyi Yükseltiyoruz!

2021 yılının ilk günlerinde Melih Bulu'nun rektör atanmasıyla Boğaziçi Üniversitesi'nde yeni bir süreç açıldı. Daha önceki rektörün de atanmış olması bir yana bu kez gerek Melih Bulu'nun akademik kariyerine dair tartışmalar gerekse okul bünyesinde çalışan bir akademisyen olmayışı tepkilerin bu denli yükselmesinde büyük rol oynadı. İlk günlerden bugüne her gün öğle saatlerinde birçok akademisyenin rektörlük binasına sırt dönmeleriyle, öğrencilerin okul içinde ve dışındaki eylemlilikleriyle hâlâ az çok varlığını hissettiren bir "direniş" olsa da git gide etkisini yitirerek hem kamuoyunda hem de okul içerisinde gündemden düşmeye yüz tutmuş durumda.

AKP'nin, gençliği kontrol altında tutmak, üniversitelerde ideolojik tahakkümünü sağlayabilmek adına attığı adımlardan yalnızca biri olan Melih Bulu ataması ve sonrasında gelen Naci İnci ataması, ülkenin "en iyi" üniversitesine gerçekleştirilmiş bir müdahale sıfatıyla ülke ve hatta dünya genelinde daha fazla ses getirmiş olsa da memleketin her köşesinde yıllardır yapılan diğer müdahalelerden farksızdı. Ne pedofilik söylemleriyle hâlâ üniversitede kendine yer bulan akademisyenler ne de üniversiteleri piyasanın pazarı

haline getirmek için sermayeyle iş birliği yapmaya can atan rektörler Boğaziçi Üniversitesi'nin yaşadıklarından daha az önemliydi.

Bu tabloda Boğaziçi Üniversitesi'nin, genelde üniversitelerin gericiğe ve piyasacılığa karşı mücadelesinin memleket mücadelesinden bağımsız olmadığını, aksine tam da memleket mücadelesinden geçtiğini bilen gençler olarak ilk günden bugüne sözümüzü yükseltmekten bir an olsun geri durmadık. "Üniversite siyasetler üstüdür" diyerek kendine daha da alan açma çabasında olan liberal tezlerin karşısında üniversitenin, akademinin bilimsel ve laik eğitim ile topluma hizmet etmesi ve toplumu ileriye taşıması gereken bir kurum olduğunu, bu görüşün ise tam da belirli bir siyasetin, ideolojinin ürünü olduğunu savunduk. Sosyalist Düşünce Toplulukları'nın Boğaziçi Üniversitesi ayağı olarak çıkartmaya başladığımız Mühür Fanzin ile görüşlerimizi öğrenci arkadaşlarımızla paylaşmanın yeni yolunu inşa ettik. Bugün üniversitelerde anlatılmayanı anlatmak, gençliğin aydınlık bir gelecek umudunu yeşertmek için çıktığımız bu yolda fanzinimizin üçüncü sayısını bu dönemin başlangıcında arkadaşlarımızla buluşturduk. Aynı zamanda üniversitelerde bilimden ve

aydınlanmadan yana olan hocalarımızın tasfiyesinin hızlanmasından payını fazlasıyla alan Boğaziçi Üniversitesi'nde Emeritus Profesör İzzettin Önder ile "Liberal Ekonominin Hezimetini", gazeteci ve yazar Zülâl Kalkandelen ile "Gericiğin Kısacasında Laiklik" isimli iki büyük etkinlik gerçekleştirdik.

Üniversiteli gençliğe "Siz okuyun, siyaseti biz sizin yerinize yaparız" diyenlere karşı kendi temsiliyetini üstlenebilme cesaretini gösteren bir gençlik yaratmak istiyoruz. Emekten, aydınlanmadan, bilimden, laiklikten, sınıf mücadelesinden haberdar ve tüm bunların savunucusu olan bir gençlik, kendine "Okumuş insan emekçi halkına karşı sorumludur!" cümlesini şiar edinen üniversiteliler, liseliler var etmek istiyoruz. Gençliği karanlığa, geleceksizliğe sürükleyen ne varsa karşındayız. Geleceğin bir sandığın içine sığacak kadar basit olmadığını, toplumun örgütlü ve bilinçli gücünün karanlığı yırtacak tek güç olduğunu biliyoruz. Bunun için üniversitelerde mücadelemizi yükseltiyor, gençliği sınıfın safında örgütlenmeye çağırıyoruz.

■ Feride Tanyeri

Bornova Anadolu Lisesi öğrencilerinden imza kampanyası

Bornova Anadolu Lisesi'nde, okul idaresinin kantinden nakit alışverişi yapılmayacağını, bunun yerine öğrencilerin 600 TL tutarında bir yemek kartıyla alışveriş yapacağını duyurması üzerine öğrenciler ve velilerden tepkiler yükselmiş, Sosyalist Liseliler konuyla ilgili bir açıklama yayımlamıştı. Öğrenciler konuyla ilgili bir imza kampanyası düzenlerken, Bornova Anadolu Lisesi öğrencileri ile hem yaşanan süreci hem de bu imza kampanyasını konuştuk.

Geçtiğimiz günlerde Bornova Anadolu Lisesi'nde, okul idaresi kantinden nakit alışverişi yapılmayacağını, bunun yerine öğrencilerin 600 TL tutarında bir yemek kartıyla alışveriş yapacağını duyurdu. Bornova Anadolu Lisesi öğrencileri olarak bu durumu nasıl karşılıyorsunuz?

Okulda nakit paranın kullanıma kapatılması bizim için hiçbir anlam ifade etmiyor. Üstüne üstlük belki de dönem boyunca kantinden bir kere su almak isteyecek bir kişinin 600 tl gibi fahiş bir fiyat ödemek zorunda bırakılması, hatta sıradan bir kantin alışverişi için ekstra olarak karta para verme fikri dahi akıl erdirilemeyecek seviyede bir uygulamadır. Durumu olmayan arkadaşlarımıza hakaret seviyesinde bir sistemi yürürlüğe geçir-

mişlerdir. Kartın sene sonunda iade edilmesi ve verilen ücretin geri alınması gibi bir vaatte bulunmalarına rağmen geçen sene iade edilmeyen ve mağdur bırakılan bizzat arkadaşlarımız vardır. Sürekli değişen enflasyon yüzünden de, eğer alabilirlerse, alacakları paranın verdikleri paradan çok daha değersiz olacağını okulumuzdaki tüm öğrenciler farkındadır. Bu yüzden okul olarak kartla alışveriş sisteminin kalkmasını ve para idaresini istemekteyiz.

Niçin böyle bir adım atıldığını düşünüyorsunuz?

Okulumuzda bu sistem sayesinde iade edilmek üzere yüklü miktarda para toplanmaktadır. Devlet okulunda kart için para toplamanın yasal olmayışından, bunun sebebinin bazı kişi veya kişilerin cebini doldurma arzusu olduğunu düşünmekteyiz. Bazı pis arzularının peşinden koşan ve altında ezilen bizleri, yani öğrencileri görmezden gelenlerin yaptığı saçmalaktan öte bir şey değildir.

Sizler bu süreçte neler yaptığınız, kısaca bahsedebilir misiniz?

Bu süreçte sıra arkadaşlarımız ile neler yapabileceğimizi tartıştık. Daha sonra bir imza kampan-

yası yapma kararı aldık. 600'den fazla imza topladık. En kısa sürede müdüre bu imzaları teslim edip taleplerimizi iletteceğiz

Lisenizde yaşanan bu durum eğitimin ne kadar piyasacı bir hale getirildiğini gözler önüne seriyor. Birçok öğrencinin bu ücreti karşılayamayacağını ve okul idaresine tepki gösterdiğinizi belirttiniz. Bir dizi okulda öğrenciler bu gibi gündemlerden ötürü mağdur oluyorken liseli gençliğin tavrı ne olmalıdır?

Öğrenciler tavırlarını ortaya koymalı ve kendilerinin sömürülmesine dur demelidir. Eğer bugün haksızlığa karşı durmazlarsa, yarın idare onların hakkını daha da fazla gasp edecek. Bizim bugün burada çıkardığımız ses kantin kartına karşı ama dolaylı yoldan müdürün görevde olduğu süre boyunca yaptığı tüm gerici hareketlere ve yapacaklarına karşı bir direniştir.

Son olarak eklemek istediğiniz bir şey var mı?

Türkiye'deki tüm liseli sıra arkadaşlarımızı kendi okullarında olan veya olabilecek haksızlıklara karşı, hep birlikte geleceğe doğru adım adım ilerlemek için Sosyalist Liseliler safında mücadeleye çağırıyorum.

SORULARLA SOSYALİZM VE TÜRKİYE KOMÜNİST HAREKETİ

Cumhuriyetin gerçekleştirdiği dönüşümler ülkemize ve ülkemiz insanına çok şey kazandırmıştır. Yüzyıllar boyunca insanlarımız saltanatın boyunduruğu altında yaşamış, din kuralları tarafından belirlenen bir yaşam sürmüştü.

Cumhuriyet ile saltanat ve hilafet kaldırılmış, tekke ve zaviyeler kapatılmış, laiklik devletin niteliği haline getirilmiş, kadınların toplumsal yaşamdaki rolünün değiştirilmesi için adımlar atılmış, ülkenin kalkınması ve ilerlemesi için önemli altyapı hamleleri yapılmış, toplumun bütününe eğitim alabilmesi için politikalar geliştirilmiştir.

Bütün olarak ifade edersek, cumhuriyet kamucu, bağımsızlığı,

aydınlanmacı bir kimlik oluşturmuştur. Şüphesiz bu kimlik kapitalist bir cumhuriyette çok ileriye taşınmamış, hatta dünyadaki ve ülkedeki sınıf mücadelelerinin seyrine bağımlı olarak içi boşaltılmış, yeri geldiğinde terk de edilmiştir.

Bizim içinse bu kimlik ve söz konusu değerler insanlığın gerçek kurtuluşunu ifade eden sosyalizmin ayak bastığı zeminin ana öğelerindedir.

Bu açıdan kamuculuk, bağımsızlıkçılık, aydınlanmacılık komünistlerin sahiplendiği ve daha ileriye taşıyacağı başlıklardır.

Cumhuriyet Kazanımlarını Sosyalistler Sahiplenir Mi?